

לשכת הפרוטוקולים	
דף 1	מתוך 2 דפים
עומק	מתוך 5 עומקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

פרוטוקול מס' 349

בישיבת ועדת החוץ והבטחון
 פירס ג', ז' בסיוון התשמ"א-9.6.81, בשעה 10.30
 בלשכת ראש הממשלה, בירושלים

נ כ ת ד :

חברי הוועדה: מ. ארנס - היו"ר

- א. אכץ
- י. בן-מאיר
- ח. בר-לב
- ש. י. גרוס
- פ. גרוסר
- מ. דקל
- ח. דרוקמן
- כ. הלוי
- ז. ורהפטיג
- מ. חריש
- ז. טולידאנו
- א. כ"ץ
- א. לבני
- ש. פרס
- ח. קורפו
- י. רבין
- ד. רוזנלין
- ז. טובל
- י. שדיד
- מ. תלמי

מוזמנים:

- ראש הממשלה ושר הבטחון מ. בגין
- הרמטכ"ל רא"ל ד. איתן
- אלוף ד. עברי - מפקד חיל האוויר
- אלוף י. שגיא - ראש אמ"ן
- י. תופי - ראש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים.

מזכיר הוועדה:

א. רדאי

הקצרנית:

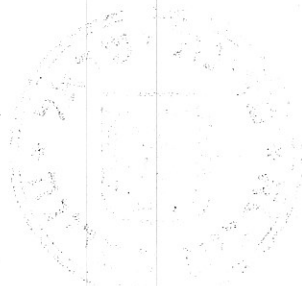
ר. שכתאי

דד-היום:

פעולת חיל האוויר להטמדת
 הכור הגרעיני בעיראק.

מדינת ישראל
 אושר מס' 19
 צנזור לעיתונות

נחשף / בלמ"ס

לשכת הפרוטוקולים		
דף 2	מתוך 5 דפים	
עוחק	מתוך 5 עוחקים	

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון
9.6.81

אני פותח את הישיבה.
אדוני ראש הממשלה, בבקשה.

היו"ר מ. ארנס:

ראש הממשלה ושר הבטחון מ. בגין: אדוני היו"ר, מורי ורבותי, חברי ועדת החוץ והבטחון של הכנסה, אני מציע שהקואליציה והאופוזיציה קודם כל יתאחדו בהוקרה ובאהבה לצה"ל ולחיל האויר. יש לכולכם, רבותי, הזדמנות להביע את רגשותיכם, כפי שאני בטוח הכניס, כלפי הרמטכ"ל, אשר לא נח ואשר עבד על התכנון ובדק פעמים אין ספור את התוצאות של ההתכוננות; למפקד חיל-האויר אשר עשה מלאכה שאין לה שיעור בהכנות הטייסים; לראש אמ"ן אשר מלאכתו אף היא לא חסולה בפי מבחינת אספקת הידיעות; ולראש המוסד, אשר במשך שנתיים ימים לא הניח למסייעי אמ"ן ועשה מאמצים עליונים כדי למנוע את הצורך בפעולה שהיתה ביום ראשון, אבל גם כדי למנוע מן העיראקים את היכולת לייצר פצצות אטומיות. באחד הימים יסופר הסיפור. היום אסור לנו לספר פרטים, בגלל סיבות מובנות.

נשלה איפוא את הברכה. אני בטוח שהיו"ר יציע אח"כ לוועדה החלטת שתתקבל פה אחד, ובה קודם כל ברכה לטייסים, לבחורים המופלאים האלה אשר ביצעו דבר שמעטים מאד דוגמתו. אם מהפטים בהסטוריה איזו שהיא השוואה, אזי הפעולה שלנו ביום ראשון כלילה דומה לפעולה בנות-הברית בימי מלחמת העולם השנייה, אשר תקפו בקומנדו עיירה נורבגית שבה הגרמנים הכינו את המיס הכבדים כשלב הכנה להמצאת פצצה אטומית. היה זה אחד הנסיים של ההשגחה העליונה, שאמריקה הקדימה את גרמניה, משום שלו גרמניה היתה מקדימה את אמריקה בייצור פצצה אטומית, תוצאות מלחמת העולם השנייה היו אחרות לגמרי. האנושות עמדה ממש על סף התהום. לפי דעתי, זו אחת הסבות שלפיהן צריך אדם להאמין בהשגחה העליונה עוד יותר מאשר היה לפני מלחמת העולם השנייה, עם כל הדברים הנוראים שהיו לאנושות. האנושות עמדה ממש על סף התהום ואך בנס התרחקה מהסף הזה.

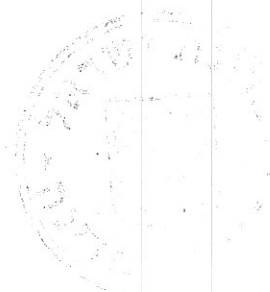
כך שמכחינה זו הפעולה שלנו דומה לפעולה ההיא בנורבגיה, אבל שם התוצאות היו אחרות לגמרי. שם לא השמידו שום דבר, פגעו וגם לאחר הפגיעה העבודה נמשכה. אלא שבינהיים התפתחה המלחמה כפי שהתפתחה והיטלר כבר לא הספיק לגלות פצצה אטומית והוא נפל.

אני מציע שנסתכל במבצע עצמו מעל מסך הטלביזיה. הממשלה כבר ראתה זאת - תראה גם ועדת החוץ והבטחון. אח"כ אני אבקש את הרמטכ"ל לשאת את דברו; אחריו את מפקד חיל האויר; אחריו את ראש אמ"ן; וראש המוסד יוכל למסור לכם מה שהוא יחשוב לאפשרי למסור מבחינה הפעולות של המוסד עדי הפעולה הצבאית הזאת של יום א'. בבקשה.

(מפקד ח"א אלוף ד. עברי מצביג לפני הוועדה צילום סלביזיוני של נחיה הטיסה ליעד, הקליטה מפי הטייס בעת הטיסה ובזמן החקירה).

מדינת ישראל
אשר מסי 19
צנזור לעיתונות

נחשף / בלמ"ס

לשכת המרוטוקולים	
דף 3 מתוך 5 דפים	דפים
עו"ת 5 עותקים	עו"ת

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

הרמטכ"ל רא"ל ר. איתן:
שיטת התקיפה נבחרה אחרי בחינה של עוד אפשרות אחת, של פעולה יבשתית; כלומר, פשיטה - והיא נפלה מהר מאד בגלל הסיכור שבה וההכרח להכנס פנימה ככדי לבצע את המשימה.

הצורה הזאת של התקיפה נבחרה כבר לפני כשנה ולצורתה הסופית - היו לה כמה תהליכים - הגענו לפני כארבעה-חמישה חודשים. זאת לאחר תרגילים והישגים מדויקים של יכולת להגיע עם המטען הזה ולחזור בצורה פשוטה, כלומר בלי לחדלק בדרך.

הצעדים שנקטנו כאן בארץ לפני, חוץ כדי ואחרי הפעולה, הם צעדים של הגנה וספיגה ~~הגברנו את המודיעין כלפי מזרח, בעיקר אוירי, גם על הקרקע וגם מוססי, על-מנת שנוכל לקבל אתראה, עד כמה שניתן מוקדם, אם הם ינסו לבצע איזו שהיא פעילות-נקם.~~

נשק גרעיני כזה שהיה יכול להיות מיוצר בכור הזה, לפי הישגים שלנו, היה יכול לגרום בגוש-רון בין 150-200 אלף נפגעים - מתוך אחר כזה. (רה"מ מ. בגין: 20 קילו-טון). משהו כגודל של הירושימה או נאסאקי.

אפשר לומר כי הפעולה כוזבה ב-100%. כלומר, הנירוט, הפגיעות והנתיב חזרה. וההישגים שנחאמנו בכל מה שנוגע לצריכת דלק ויכולת להגיע, לפגוע ולחזור.

היו לנו כמה בעיות של מודיעין מקומי, נכון לשעת התקיפה. המודיעין הזה לא היה עדכני, כלומר הוא היה לכמה שעות קודם, אם זה לדוגמה מזג-האוויר או פריסה מסוימת של נ"מ סביב.

הפעולה התבססה על הפתעה ועל היכולת לבצע בזמן סביד שאנו מעריכים אותו, של אתראה במקום ועד היציאה. בשטח התברר שזמן האתראה שלהם היה הרבה יותר קצר ממה שאנו חשבנו. כלומר, פחות אתראה היתה להם מכפי שאנו הערכנו. אנו לקחנו את ההערכה המחמירה. (י. רבין: התגובה שלהם היתה יותר אטימה) כן. עד הסגע לא היתה להם אתראה בכלל, עוד שאנו חשבנו על 10 - 11 דקות.

- - - - -

אלוף ד. עברי:
היו למעשה מספר תכניות, חוץ שימוש בהרכב סוגי מטוסים - סקייהוקים, פאנטומים. למעשה, היו 5 תכניות, עם וריאציות מסוימים שונים, עם חדלוקים באויר ובלי חדלוקים באויר.

בעיות היסוד היו: הטווח, רדיוס הפעולה, חזרה הביתה. בעית היסוד: הדלק. אתה יכול להגיע ולחזור, אבל אם משהו פוגש אותך בדרך לקרב אויר, גם אם הוא מוצלח מאד מבחינתך, אתה יכול לנצח בקרב, אבל אתה לא יכול כבר להגיע הביתה.

בעיה נוספת: אמינות טכנית של ציוד בטיסה ארוכה מאד, סך-הכל מעל ל-3 שעות. האנשים היו צריכים להיות קשורים ומוכנים עם מערכות כ-5 שעות, עם הכנסת האינפורמציה לתוך המחשבים, עם בדיקת מערכות, עם תדלוק, וזוהי דרישה לאמינות טרנית גבוהה מאד. (ח. דרוקמן: כמה זמן ארכה הטיסה?) בערך שלוש ורבע שעות. (רה"מ מ. בגין: אבל התקיפה עצמה דרשה 2 דקות בערך) (הרמטכ"ל רא"ל ר. איתן: דקה ועשרים שניות).

נחשף / בלמי"ס

לשכה הסרוטוקולים		
דף 4	מתוך 25 דפים	
עוחק	מתוך 5 עוחקים	

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון
9.6.81
אלוף ד. עברי:

היתה לנו בעיית מודיעין. לא שלא היה לנו מודיעין, אבל בנתונים הרחוקים של הטעות, אין לנו אפשרות לעקוב אחרי מודיעין כמו ברמת-הגולן או לבנון. כאן אנו יכולים לשלוט בזמן אמיתי. שם למעשה שלחנו את האנשים ואמרנו: זהו! מכאן ואילך אחס לעצמכם.

בעיית הקשר, העכרת האינפורמציה. כאן היה נסיון בלתי רגיל להעביר בקווים שהמערכת מנהלת את התקשורת. היו בעיות שליטה בתכנון - מי יכול להתערב מתי, מי יכול לשלוט ולהגיד למי מה לעשות מתי. כי הסוד הוא רחוק, גם מרוב השליטה וגם ממי שיש לו האינפורמציה.

מלחמת איראן-עיראק היתה בהחלט משמעותית. לאורך הדרך באה אלי אנשים ויעצו לי לתקוף את הכור הזה. אבל דווקא בזמן מלחמה זה המצב הכי קשה לנו לתקוף מבחינת הטייסים. ההגנה האווירית היא בכוננות הכי גבוהה ואת זאת היינו צריכים לקחת בחשבון. הסיכון הוא גדול. כך שבכינון לפה שנאמר, זה דווקא היה התכנון הגדול ביותר - הכוננות למלחמה.

היעד עצמו היינו מוגן מאד היום, אחרי התקיפה האיראנית. אם שמתם לב בסרט, נראתה חומה גדולה מאד מסביב לכור וזה לא היה לפני התקיפה האיראנית אלא נבנה אחרית. הוסיפו שם גם נ"מ, חלק ממנו לא ידענו איפה הוא נמצא, היה מוגן בסוללות ס.א.2 שהגנו על בגדד, וכן היו גם סוללות ס.א.2 ו-ס.א.6. מוצב מוגן מאד בנושא ההגנה האווירית. זה הכתיב לנו את זמן התקיפה, את דרך התקיפה ונקטנו כל מיני אמצעים.

גילוי המטרה - ידענו שזה יהיה יחסית קל, אבל חששנו שאחרי ההתקפה האיראנית יהיו איזה שהם שינויים. אנו בהחלט קבלנו נתונים די טובים ומדויקים ואף אחד מהטייסים לא נתקל בבעיה של גילוי פוזיטיבי.

עשינו די הרבה עבודות של הקר ביצועים, לימוד נתוני הכור, כורים דומים, איפה לתקוף, מאיזו זווית, כי כאן חשוב מאיפה הפצצות תיפולנה, מאיזה שדה תוקפים וכדומה. למזלנו, זה הוכח נכון, כולל המרעום. שילוב נכון של מרעומים, שילוב נכון של הפצצות, הוא הדבר הנכון להגיע אליו, וזה אחרי הרכה תקיפות מודלים. עשינו די הרבה אימוני-מודל, לא רק באף-16, אלא גם בפאנטום, גם בסקייהוק, עם תכנוני טווח ארוך, עם תדלוקים, לאורך שנה וחצי. בחודשים האחרונים, כמעט כל שבוע היינו בכוננות לביצוע. זה די יצר מתח, כי במקביל היינו צריכים גם להיות בכוננות לתקיפה הטילים בלבנון, וחלק מהאנשים היו אותם האנשים.

שמירה הסוד היתה אצלנו דבר שהוא בסיס לביצוע. אם היתה קיימת איזו שהיא אחרת, היינו נמצאים במצב חמור מאד. גם פטרולים באויר, גם סוללות מוכנות, זמן אחרת נמוך מאד. לכן, אני לפחות, להצתי שמה שפחות אנשים יהיו שותפים, ובוודאי היו גם שיקולים אחרים לכך.

היתה לנו גם פעילות של הכנת המטוסים. כל מבנה היתה לו מצורה אחרת, עם מערכות שונות ואפשרויות שונות להתאים לאותו מצב שהוא יהיה בו-זמנית. כל המטוסים שלנו עברו שינויים, עם כל מיני התקנות מיוחדות.

אני חושב שאנשי האחזקה שלנו - והם באמת צריכים לקבל מכאן חיזוק - עשו עבודה בלתי רגילה בהתקנות האלה, באמינות הציוד, שזה לדעתי אחד המבחינים הכי קשים. אם רק מיכל דלק אחד לא היה פועל סדואי, אי אפשר היה לחזור הביתה.

היו גם החלטות קשות בתכנון, להחליט איזה סוג מטוס לקחת. מבחינה אנושית, ברור לכם שכולם רצו להתייצב לפעולה. בעיות של פצצות המרעומים, הזמה מעל המטרה, מה נכון לעשות ומה לא. הרבה מאד שיקולים של מזג אויר, שמש ועוד ועוד, לא אכנס לפירוט. צריך להגדיר נכון את האיומים, כי יש הרבה סוגי איומים, ואם אחת לא אח הסוג העיקרי ומוצא לו חשובה נכונה - פספסת.

מדינת ישראל
אוסר מסי 19
צנזור לעיתונות

לשכה הפרוטוקולים		
דף 5	מתיך	דמים
עווק	מחוך 5 עווקים	

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון
9.6.81

אלוף ד. עברי:

היתה זו בהחלט הרבה עבודה הכנון למקרה של תקלות - מי מלווה, מי עושה מה, מי נוטש, מה עושים. כל זה היה מתוכנן, עם תשובות שלשמחחנו לא היינו צריכים להשתמש בהן.

היו תדריכים אחרונים מספר פעמים, לצערנו. זה הכניס למתח, אבל בסוף היתה בהחלט הרגשה של כשלות מלאה עם נכונות מקצועית לבצוע. גם הזמן תרם לכך. היתה עבודה הכנה גדולה, ובעקבות עבודות המודל וכניסה לעומק לאורך זמן וכדומה - כל זה יצר לנו די בטחון בבצוע.

אני חושב שבסך-הכל הביצוע היה מעולה. אני יכול להגיד שהתחקיר היה פשוט די משעמם, כי הביצוע היה כל כך טוב ולא היה כמעט על מה לדבר. הפרטים היו הדבר הכי מרשים. הביצוע היה על ידי 8 אף-16 שתקפו ו-6 אף-15 שהיו להם כל מיני תפקידים, החל מטטרולים להגנה נגד מיגים, כי האף-16 היו במצב של חוסר דלק מלא, והאף-15 יצרו מסך הגנה, ממסרים, תשובות לקשר, תשובות לכל מיני איומים. לכל אחד היה היעוד שלו.

הם פשוט נמוך כהתחלה, ואח"כ עלו כבת-אחת. הפסוטים היו מחולקים לאורך הדרך, כל אחד לפי הדלק שלו, כדי לתת תשובה לכל מיני בעיות אם התעוררה. כל אחד עבד כמתוכנן. כל מבנה עבד ויצר מצב מסויים, למתן היפזי מסויים ותשובה למקרה של תקלה. תשובות אלה היו צריכות להנתן גם לגבי חבניא, כגדד, 3-11, הידרונים בסדרה הצורך. היו לנו גם כוחות נוספים לאורך הגבול בהתאם לצרכים. היו לנו מטוסי מדליעין, היו לנו מטוסי אחראה - הכל היה מחולק לאורך הדרך.

(י. בן-מאיר: הכל בוצע ללא תדלוק, בדלק של עצמם?) נכון.

(ה. בר-לב: העיראקים הזניקו מטוסי?)

על הצד המודליעני, אני מעדיף שראש אמ"ן ידבר.

אלוף י. שגיא:

הכרזת העיראקים לעבור לייצור פצצות - דברתי על כך כבר כמה פעמים לפני ועדה זו ולא אחזור על עצמי. אזכיר רק בקיצור שהעיראקים הלכו מראש בשני מסלולים: גם אורניום וגם פלוטוניום. ועצם התעקשותם לחתום חוזה עם הצרפתים שיכלו לספק להם כור מדגם מסויים שהדלק שלו הוא אורניום באיכות צבאית; והתעקשות שלהם על כך שמנת הדלק שהיה קבע כנגדו תהיה 70% אורניום באיכות נשק - מדברת בעד עצמה.

האיזור של הכור הוא קומפלקס של כורים, אינו כור בודד. הכור הראשון הוא כור סובייטי, הוא המפותח ביותר, הוא קטן, כור מחקר קטן נוסח אשדוד שלנו, כמעט כור מעבדה. השני הוא הכור שבו אנו מדברים, הפרוייקט הצרפתי הבנוי למעשה משני כורים - כור מדעי, תמוז 2, כור מחקר של 70 מגוואט. תמוז 2 היה חס כור בשלב מסויים לפני מלחמת עיראק-איראן, אבל הוא צונן בתחילת המלחמה. כל זמן שהצרפתים היו בחוץ, הדלק שלו היה מונח בכריכת-צינור והוא היה מיועד להשקמה יחד עם הכור הגדול בין יולי ועד אוקטובר, כשהלחץ העיראקי על הצרפתים היה להשמיש אותו כמה שאפשר יותר מהר.

לפי ההוזה, הצרפתים היו צריכים להשאר בפרוייקט עד השנה הבאה, אח"כ לעזוב, ומאותו רגע העיראקים היו נשארים בעצמם עם הכור.

תמוז 1 הוא כור בריכה, בעומק 15 מ' מתחת לפני הקרקע; שבו מונחת הלבה עם המוטות. למעלה נמצאת כל המערכת המלווה כור מבחינת המתקנים, הבקרה וכדומה. ומלמעלה הכפה, המצטט המגן אפשרות פגיעה.

מראש היעד שלנו היה תמוז 1. הכור שהיה מיועד להיות חס בחודשים הקרובים. בשלב התקיפה הוא היה בעצם

מדינת ישראל
אושר מסי 19
צנזור לעיתונות

נחשף / בלמי"ס

לשכה הפרוטוקולים		
דף	מתוך 23 דפים	6
עומק	מתוך 5 עומקים	1

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

אלרף י. שגיא:

ברזל, בטון ומכשירים. הוא עוד לא היה חס. תמוז 2 לא היה יעד; הכור הסובייטי לא היה יעד. כמו כן לא היתה יעד מערכת המעבדות החמות, מערכת ההפרדה החמה שהאיטלקים בונים. מערכת זו נותנת בעצם את היכולת להפריד פלוטוניום מאורניום, המוקרן לאחר מכן בתוך הכור. לפי הידיעות שבדיננו, הנזק כפי שמגדירים אותו הוא כ-99%. דהיינו, כל מה שנמצא מעל פני האדמה נהרס, נפל לתוך הכריכה למטה ונהרס. לפי הערכת מומחי גרעין, התשובה למצב כזה היא להתחיל עכשיו את כל פרויקט הבנייה מחדש. אם נניח שהצרפתים ימשיכו כפי שעשו עד כה, הרי לפי הערכת מומחים שלנו זה עניין של שלוש שנים. אם הצרפתים יירחעו וימשיכו ידכם מזה - זה כבר סיפור אחר.

עם השמשת הכור הזה, הצרפתים היו צריכים לספק לעיראקים לפי החוזה 56 ק"ג נותרים אורניום באיכות נשק, שהם המוטות הנוספים שהעיראקים היו צריכים לקבל.

אפילו אם העיראקים לא היו מסתמכים ככלל על שום מסלול של בנייה עצמית של נשק גרעיני, אלא היו לוקחים רק את האורניום שהיה בידם - הם היו יכולים לייצר שני מתקנים גרעיניים בזמן קצר, 7 אם היו הולכים על פרויקט עצמאי - הרי להערכתנו זה היה צריך לקחת להם בין 2 ל-3 שנים להגיע למתקן מיצור, וזה היה מביא אותם לקראת הסני של העשור לאפשרות של פצצת גרעין.

הם הלכו במזביל גם על הכשרת אנשים. צוות גדול מאד של מדענים עיראקים יצאו ללימודים באירופה, בעיקר בצרפת, הם השתלמו, ולפי הערכתנו היתה להם יכולת טכנית להגיע לזה בסחטיה העשור או לקראת הסני של העשור.

בתקופת עצמה ידוע עד כה על אפשרות של נעדר צרפתית אחר. הם מחפשים אותו. לא בטוחים שנהרג שם. מכל המומחים הצרפתים שעבדו שם, נפגע כנראה רק אחד ושני עובדים עיראקיים נהרגו. כל היתר לא נפגעו. כל המשרדים מסביב נשארו שלמים, גם תמוז 2 נשאר שלם. כל הפצצות פגעו במטרה. זה גם מסביר את אי האכידות. הם נכנסו לתוך המצטס והוא נהרס ונפל פנימה.

הגילויים הראשונים היו מצד הירדנים והסעודים. זה לא עבר לעיראקים. מבחינת העיראקים, התקיימה עברה בהפתעה מלאה.

סדאם חוסיין עצמו, למרות נסיונות למגעים בין-ערביים אחר, החל להראות סימני הייס רק החל מאתמול בצהריים. ההודעה הראשונה שהוציאה החוצה את הפרשה, היתה הודעה ירדנית. הירדנים היו יוזמים לאורך כל הדרך, משלטום כלילה ועד אתמול בצהריים, לגבי פרסום, לגבי לחץ על הסעודים שילחצו על האמריקנים, וזאת כאשר עוד לא היה ברור להם כדיוק מה היה כי העיראקים עוד לא דיברו. החל מאחת ושלושים לפנות בוקר החל להוצר לחץ סעודי על העיראקים, תלונות על חזירות אויריות, הרצפה לאור היום, וכל מיני דברים כאלה - זה עוד לפני פרסום ההודעה.

הודעת סדאם חוסיין באה לאחר הפרסום ברדיו רבת-עמון, ובלית ברירה.

רה"מ מ. בגין: גם לאחר הפרסום של ההודעה שלנו. הודעתנו פורסמה לאחר הודעת רדיו רבת-עמון. כך שאם היו חברים שהשמיעו תלונה על כך שאנו היינו ראשונים להודעה - ירשמו לפניהם שטעו. אנו לא הודענו מלה עד קרוב ל-24 שעות לאחר הפעולה. אולם בשעה שתיים ושלושים טלפן אליו סא"ל עזריאל והודיעני כי בשעה שתיים ברדיו רבת עמון היתה הודעה, שלפיה מטוסים ישראלים תקפו את הכור הגרעיני בבגדד. אז נתתי הוראה לפרסם את ההודעה שהיתה מוכנה אזלי מראש. אלא שלא הסתייע הדבר בשעה שלוש, כי

יש על החדשות ברדיו לא יכלו לזהות את קולו של הדובר והם חשבו שיש אותם ולא שידרו את ההודעה. עד אשר בן אחותי העוכד בקול ישראל אלי ושאל אם זה נכון, והוא זיהה את קולי. רק לאחר מכן הם שידרו ואחריו העיראקים מסרו את ההודעה שלהם. זה היה בדעה, בשעה ארבע. די משפיל כשבילים.

נחשף / בלמי"ס

מדינת ישראל
אשר מ"ס
צנזור לעיתונות

לשכה הסרוטוקולים	
דף 7	מתיך 25 דמים
עותק	מתוך 5 עותקים

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון
9.6.81

אלוף י. שגיא:

לירדנים היה ברור לגמרי שהחזירה האוירית היא לכיוון עיראק. הם ראו את החזירה, הם ראו את החזרה. היה מצדם זיהוי של סוג המטוסים. לא היה ברור להם עד שבת בבוקר מה תקפנו כדיוק, אם כי היו חששות כיוון שאם כבר הלכנו לעיראק, זה לא היה כדי לתקוף מחנה צבא. נודע להם מקורות אחרים, לא מהעיראקים, שהמטרה הייתה הכור הגרעיני. לכן הם יצאו בהודעה. אני חושש מאד שחוסר רצה בהודעתו למשוך את העיראקים להודעה מצדם.

כאשר התעכבה ההודעה העיראקית, אני חשתי שהיא תבוא יחד עם הגובה עיראקית אשר יכולה לכוא לפחות בשלושה מישורים:

- 1) טורר בינלאומי. יש מספיק חוליות מתוכננות באירופה, וידוע גם כי אספו נתונים על בתי-כנסת יהודים וכדומה.
- 2) טיל קרז-קרזע שיכניסו אותו בלי רשות הירדנים.
- 3) חזירה סופולב 22 שיש לו טווח ויכול לעשות זאת, במסיון לזרוק פצצות על ישוב או עמדה בארץ-ישראל.

המראות - היו המראות 3-4, ואולי גם מאיזור בגדד, אנו לא כל כך בטוחים. לא היו מוכוונות ונשלטות על-ידי הפקדה העיראקית. הסתובבו באוויר ללא מטרה, לא הגיעו למגע עם מטוסינו. הירדנים לא הטריאו, למרות שליו אותנו בתכונה אווירית מדוייקת. המראות האלה היו אחרי התקיפה. התקיפה עצמה באה, לפי מיטב ידיעתנו, בהפתעה מלאה לעיראקים.

הירדנים ראו בעין את התציה מעל מפרץ אילה. הם ראו אותנו גם בדרך לשם, גם בדרך חזרה.

לנו היה הרבה מודיעין על מה שהעיראקים עשו עקב התקיפה האיראנית שלא הייתה מוצלחת כידוע, כאשר תקפו בכלל את מתקני הקירור בחוץ ולא את הכור עצמו. העיראקים בנו חומת עפר; קנו כמה עשרות כלונס להפרחה עם כבלים כדי למנוע טיסות נמוכות מעל לכור. היו לנו ידיעות שונות שעובדים להפעיל אותם, אבל העובדה היא שהם אמנם נמצאים בעיראק, אבל לא היו באוויר באותו זמן. היו לנו ידיעות שהאזור חוגבר בסוללות ס.א.6, ואכן כך היה. הייתה עירנות עיראקית די גבוהה לנושא של תקיפת הכור. אולם בזמן התקיפה, הסוללות האלה כמעט ולא פעלו. האינדיקציה היחידה שיש לנו היא דיווח של טייס על טיל זדה שנורה תוך כרי תקיפה וכן על נ"מ קל, כשנכנסנו לאזורים מיושבים בפריפריה של בגדד היה נ"מ.

(ש. פרס: מתי לפי דעתך היה צריך הכור להתחיל לפעול??)
באיזה שהוא מקום בין יולי לאוקטובר, כשהעיראקים לוחצים לכיוון יולי והצרפתים אומרים שלא יוכלו להיות מוכנים לפני אוקטובר.

בבקשה, ארוני ראש המוסד.

היו"ר מ. ארנס:

אם הוא חושב שלא יוכל להוסיף - אז לא. זה לשיקולו.

י. חופי:

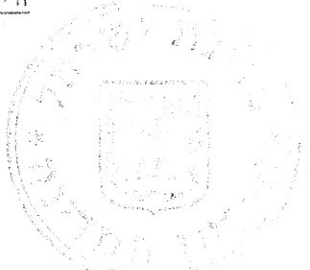
ה"מ ט. בגין:

קודם כל, בשם כל חברי הוועדה - ברכות לצה"ל ולהיל האויר. נעבור עתה לשאלות והערות חברי הוועדה.

היו"ר מ. ארנס:

מדינת ישראל
אוסר מס' 19
צנזור לעיתונות

נחשף / בלתי-

לשכה הפרוטוקוליים		
דף 8	מתיך	דמים
עותק		מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון
9.6.81

א. כ"ץ:

שני חלקים לנושא: על החלק המבצעי שמעבר.
אינני איש מקצוע, אבל יש לי רק שאלה אחת:
בכלי התקשורת דווח על שני כורים, שאחד נפגע ואחד לא.
(רה"מ מ. בגין: הצרפתים אמרו זאת) אני שמעתי זאת ברדיו הישראלי
(רה"מ מ. בגין: בשם הצרפתים).
אשר לצד המדיני - מתברר שכולנו שותפים
להערכה שזה אירוע שיש בו מימד הריג חד-פעמי בהחלט (אני שונא את
הפלה "הסטורי"), כשמדובר בנשק גרעיני באיזור.

נודע לי הבורר לשוחח עם חבר גרלמנט
יורוני שנשלח אלי לשיחה. כמובן כל השאלות שהוא שאל היו בנושא מה סקרה
בערב ההג. אני אמרתי לו: הוא נשחק את המטרה. אתה ירון, זה נושא של
הטברה מדינית. בשנות ה-20 הראשונות היתה סכנה שאחוז נכבד מעמך היה
עלול להשתט על ידי התורכים באסיה הקטנה, כטרקיה. ואז נכנס ננסן
לחמנה ובצע הילופי אוכלוסיה במספרים של מאות אלפים. האד לך שלאחר
שחלק ניכר מעמך נכחד, אתה שומע על הקצת כור גרעיני בסכיבות אנקרה,
שאתה יודע לפי כל ההצהרות שהוא סיוע לסלוניקי או לריסה או אתונה.
עכשיו קח בחשבון שמדובר על עמנו, עם ההסטוריה הידועה שלו. הוא שתק
מספר דקות ולאחר מכן אמר לי: אתה יודע, יש כ"ץ, יש "נס" בדברייך.

זה נושא של הסברה מדינית. זה נושא
שכבר עומד בפנינו ויעמוד בזמן הקרוב בפנינו.
(רה"מ מ. בגין: אנו כמערכה מדינית קשה מאד, אבל יש לנו מלוא הסיכוי
לזכות בה).

ידענו מראש כשהחלטה נפלה שזה יבוא.
מי שיש לו ארון אוטיקליה מבהיץ כסונים שונים בארצות שונות ובתגובות
שונות. יש טוענים שאולי היינו יכולים לספוג תגובות שליליות בטון
הרבה יותר חמור מכפי שנשמעו עד לרגע זה. לא ירוע עדיין מה יהיה מחר,
מחרתיים או אפילו היום. אבל בהיערכות הזאת אני מציע להכניס באלמנט
של ההסברה המדינית את האלמנט ההסטורי, הגרעיני, ואת ההוכחות לכוונה
האמיתית העיראקית ולהפיץ זאת ולהראות שכל הסיפורים על מהקר ועל פיתוח
ידעי הם סיפורים לפים, אבל הם כיסוי והסוואה לכוונה הברורה.
אלה דברים שאני חושב כי כדאי כימים הקרובים
להדגיש.

כאשר להחלטה העקרונית - אני מקווה שיש ליד
שולחן זה הסכמה עקרונית לגביה. אני חושב ש נדחקנו לפינה. עם כל
הקושי בקבלת החלטה כזו - ואני לא מקנא במקבלי החלטה - נדחקנו לפינה
כאשר נתחוויר יותר ויותר שהמדובר הוא בנשק כזה ובקצב כזה של בנייה.

כאשר נפלה החלטה העקרונית, הרי כל
ויכוח על העיתוי הופך לחיאורטי. כי אם מקבלים ידועה מאמ"ן שהמדובר
הוא בחקופת ארבעה החודשים הקרובים, ירלי - אוקטובר--
(רה"מ מ. בגין: ספטמבר). אני חושב שלמרות זה צריך להיות מקובל על כל
היושבים ליד שולחן זה, ללא כל קשר למשמות אחרות, כי נפלה החלטה
עקרונית לפגוע בכור. נאמר לנו שנעשו ניסויים ~~ב~~
ולא הצליחו למנוע את השלב הזה של הבנייה; ואם החימום
היה צריך להתחיל חוך ארבעה עד איקס שבועות או חודשים - לא חשוב אם
שבוע יותר או שבוע פחות - לא היה מנרס מהעיתוי הזה. ובדגש שנפלה
החלטה זו, הרי שלב הבצוע עבר לדרג הביצועי, ופה אני רק מצטרף לכל
הברכות שנאמרו.

אני שואל את ראש אמ"ן, אולי אוכל לקבל
חשובה היום ואולי בשיבה הקרובה, לגבי הגורמים השונים שהגובה הערבי האם
ניתן להסיק מסקנות ראשוניות לגבי התוכן של התגובות של המדינות
הערביות השונות. אני לא אפרט, אבל זו שאלה לי אליך גם כרגע הואשון וגם
בעתיד לכל הנרשא המדיני הזה.

מחשף / בלמי"ס

מדינת ישראל
אשר
מחשף
תקן את הכותרת
בהתאם לתיקונים בגוף הידוע
מס' 19
אגודת לימודים ומחקרים

לשכה הפרוטוקוליים	
דף	מתיך 25 דמים
עומק	מתוך 5 עותקים

-101-

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

א. כ"ץ:

לראש הממשלה, נכון לרגע זה, מה ההערכה שלכם לגבי הגורמים השונים של התגברות נקהילה הבינלאומית? האם ניתן להחליט עתה כמה החלטות או שמה עלינו להמתין?

ש. טולידאנו:

אני רוצה להצטרף בכל לב להצעה ראש הממשלה, שהוועדה תקבל החלטה פה אחד לכרך את צה"ל על זרועותיו ואת המוסד על המבצע המופלא הזה.

הו"ר מ. ארנס:

אנו רואים הצעה זו כמקובלת על-דעת כל חברי הוועדה.

רה"ט מ. בגין:

צריך לנסח החלטה ולשלוח למפקד חיל האוויר והוא יעביר זאת להייליים.

ש. טולידאנו:

האם הגענו או ניסינו להגיע לאיזו שהיא הסכמה בשתיקה עם ארה"ב ו/או עם סאודאת? אני שמעתי את ראש הממשלה אומר שהוא אמר שסאודאת אולי יאכזר דברים שונים. אני הסקתי מזה איזה שהוא רמז, אולי טעיתי.

ב) מדוע החליטה הממשלה על פרוטוקול הודעה רשמית? היו מקרים בעבר, אמנם לא בהיקף הזה, שבהנו למי שינחש שזו ישראל, אבל לא הודענו בפה מלא. שאלה זו מקבלת חינוך יתר לאור השתיקה מהצד השני. אם העיראקים שתקו והירדנים אמרו, האם לא כדאי היה לנו להמשיך בשתיקה, מבלי להודות בפה מלא שאנו בצענו את הפעולה?

רה"ט מ. בגין:

התגברות של הקהילה הבינלאומית - הן היו לגברי צפירות, לא יכולנו להעלות על הדעת, למשל, שצפירות לא תביב בחריפות. מישראל הוא סוציאליסט, אני לא סוציאליסט; האידאולוגיות שלנו שונות; מישראל הוא אדם הגון, הוא ידיר ישואל; הוא אינו ז'יסקאר; אין לו רגשות שליליים מאד כלפי מדינת ישראל שלפיהם הוא פעל, גם באופן אמרציונאלי מאד, אף-על-פי שיש "לה-לוג'יק" בתרבות צרפת.

אגב, את העיסקה הראשונה של הכור האטומי - נפט, עשה מר שיראק, היום ראש העיר פריס ומי שהיה מועמד הגוליסטי לנשיאות צרפת. אבל ז'יסקאר סמר את ידו על פעולתו זו של מר שיראק כשהיה ראש ממשלת צרפת, ואני מדגיש עוד פעם: הראשון שעשה את העסקה כור אטומי - נפט, היה מר שיראק. ואילו מישראל הודיע במערכת הבהירות שהוא יפסיק את מכירת האורניום המועשר לעיראק. אלא, לצערנו, אפילו לא יכולנו לסמוך על ההודעה הפרוזודנטאלית. כל-כך למה? כי כעבור יומיים כבר הופיע שר החוץ שלו והודיע שצרפת תחת הממשלה החדשה והנשיא החדש תקיים את כל ההסכמים של קודמתה. הוא אפילו שם באופן מיוחד את הדגש כשאמר "לרבות ההסכמים עם עיראק שעליהם חתמה הממשלה הקודמת".

אז לא ידענו בעצם אם ימשיכו או לא ימשיכו. אלא מאי? צרפת הבטיחה 20ק"ג של אורניום מועשר, שמהם אפשר להפיק 3 פצצות הירושימה. 20ק"ג הם פצצה של 20 קילו-טון, ו-10 עוד היו נשארים. אבל 3 פצצות מטיפוס הירושימה אפשר היה להפיק מאותה כמות אורניום מועשר שצרפת הבטיחה לתת לעיראק.

[Redacted section containing several lines of blacked-out text]

מדינת ישראל
אשר
במתקן
תקן את הכותרת
בהתאם לתיקונים בגוף הידיעה
מסי 19
עמוד לעיתונות ותקשורת

נחשף / בלמי"ס

לשכה הפרוטוקולים	
דף 10	מתוך 2 דפים
עו"ת	מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

דה"מ מ. בגין:

הצדפתים שלהו 12ק"ג אורניום מועשר לעיראק, וכינתיים לא הוסיפו. אז מה יכול היה להיות? 8 ק"ג חסרים היו לעיראקים כדי להפיק מאותו כור שעמד להיות מושלם, מופעל והם אולי כבר בחוזה הבא, או לכל המאוחר בעוד 3 חודשים - פצצה אטומית ראשונה. היו קונים 8ק"ג אורניום מועשר. (י. רבין: בשביל זה הם לא צריכים את הכור). אז אתה מחזק את דברי. אני מדבר על הסכנה. אז מה החכמה לקנות 8ק"ג אורניום מועשר בפטרודולרים? (ש. פרס: איפה אפשר לקנות זאת?) בשוק, אדוני. אם אתה אינך יודע - אני כן יודע. יש הרבה מדינות שמוכנות לסכור אורניום מועשר.

[REDACTED]

אני אומר לכם שאפשר לקנות אפשר גם לקנות 40ק"ג, אבל 8 בורדאי. אם מישהו מוכן לתת מאות אלפי דולרים - אפשר לקנות.

לכן, בגלל כל הסיפור הזה, אי אפשר היה לחמוה לצרפת הגיב בהריפות. אמנם אנו יודעים שיש בקרב העם הצרפתי הזדהות רבה עם הפעולה. הוא הדין בבריטניה. קבלנו טלפונים, שמחה וצחלה. האמת היא שהעמים האירופיים אינם מחבבים את הערבים ואת סוריה הנפס. אבל בגלל התעמולה הממשלתית שהודרה לעתונות ולכלי התקשורת הממלכתיים, אומרים שישראל מפריעה להיות כידידות עם העמים האלה. אבל העמים עצמם אינם אוהבים את הערבים. אין להם גם שום סבה לחבב אותם, קודם כל מפני שהם סוחטים את עמי המערב, רשנית הם קונים שם כמעט הכל, מלונות רכתי הרושת וכל מיני דברים בפטרודולרים שלהם.

מה נחמה על בריטניה? יש לה לבריטניה את לורד קרינגסטון. הוא לא מחבב אותנו. הוא פלשתינאיסט. הוא הוטר בקווי 67 ואני הושב סגנו גילמור עולט אפילו על קווי 47, שוטו כמסעו - סונאי ישראל. גם את זה לא צריך להדליף, אבל אם יודלף אני לא אהיה כל כך בלתי מאושר. וגילמור הוא נציגו בפרלמנט של ממשלת בריטניה, כי הלורד לא יכול לדבר בפרלמנט. וגברת האצ'ר אינה עוסקת במדיניות חוץ, אבל מכל מקום היא הולכת אחרי לורד קרינגסטון, והוא נושא עמו סכנה גדולה. הוא מזכיר לנו את מדיניות ממשלת בוויין, שעפ"י שהוא שמרני ובוויין היה סוציאליסט, כביכול.

אז גם כאן אין פלא. לא אעבור על מדינות אחרות ואגיע לעיקר - אמריקה. עם אמריקה התפתחו העניינים כך: אנו חיכינו עד שהחורים ינחתו בעציון. עד אז לא מסרנו שום דבר. אזלי ישבה הממשלה. אנו פתחנו את הישיבה בשעה חמש. היו גם החברים הדתיים, כדי שלא יחללו את החג, היינו צריכים לסחרר אותם בשעה שש. האברים האחרים הוסיפו לטבת והאינו לשמוע מפי, לאחר שקבלתי דו"ח מהרמטכ"ל, שהמטרה הושגה והחבורים הורזים הביחה. אז כבר ידענו שב"ה החברים יחזרו הביתה. זה העיקר. המטרה הושגה, זה דבר שצריך לעשותו. אבל העיקר - החברים הורזים הביחה. אלא שעדיין לא הודענו לאיש. כשנחתו המטוסים ועל כך גם כן קבלנו ידיעה, והישיבה כבר התפזרה (ח. דרוקמן: באיזו שעה נחתו?) בסביבות השעה שבע, עוד לפני כניסת החג המלא. אז התקשרתי עם שגריר ארה"ב ואמרתי לו בלי שום הקדמה: סם, אנקשן להכריק לממשלתך כי חיל האוויר שלנו התקיף את הכור האטומי שלי שבגוד והטייסים שלנו חזרו הביתה בשלום. מהעבר השני של הטלפון היתה שתיקה, ולאחר מכן, לאחר שתיקה ממושכת, הוא אמר: בורדאי, תודה, אדוני ראש הממשלה, אני הולך מיד להכריק זאת.

בחצות טלפן אלי הרמטכ"ל ומסר לי על הוצאת החקיר שנעשה בינתיים לבחורים שהזרו מהמשימה, ואז הוא אמר לי: הביצוע היה 100%. אפילו לא היה אחוז אחד פחות מזה. הכל בסדר. אז רק נודמתי. בשלוש לפנות בוקר צלצל שוב הטלפון, העיקר אחי שר החוץ. מה קרה? בחשונה למברק שנשלח על ידי לואיס, הזמין הייג את אפי עברון ומנינו לקבל חשונות ממני על כמה שאלות. שאלה ראשונה: האטלקחנו רדיואקטיביות? הוא הוסיף שהמומחים האמריקנים משוכנעים שהיא ית. (ב) האם היה נשק אמריקני ואיזה נשק אמריקני מעורב בפרשה?

לשכה הפרוטוקוליים	
דף 11 מתוך 25 דפים	
עומק	מתוך 5 עומקים

-סודי-

ועדת החוץ וההגנה

9.6.31

רה"מ מ. בגין:

אני יעצתי לשר החוץ, והוא קבל: (א) להודיע שאנין הרדיואקטיביות הוא אפס, ולא מינימום. אינן שום בעיה של רדיואקטיביות, כי עדיין הכור לא היה חם. (ב) היה נשק אמריקני. אנו השתמשנו באף-10. "ברחל בחר הקסנה". כך שהם יודעים מאתנו שנשק אמריקני היה מעורב.

הייג קבל את המברק. הוא הודה מאד על מהירות התשובה. אח"כ קבלנו מברקים נוספים משיחות עם עברון, שלפיהם המצב היה כזה: מר בוש דרש גינוי הריף ביותר. ואילו הייג היה מתון מאד, גילה הבנה והתנגד לגינוי הריף.

או אז אני החלטתי לשלוח מכתב אישי לנשיא ריגאן ולהסביר לו את רקע הפעולה. אני בקשתי את שר החוץ שבמברק שלו לאפי עברון, למען הייג, הוא יכניס מטעם שראש הממשלה כותב מכתב אישי לנשיא ריגאן ועליו לדעת זאת מראש כדי שיחכו עם כל תגובה פומבית עד לקבלת המכתב.

התגובה האמריקנית הראשונה הייתה מאד שקטה. הם אמרו שזו פעולה חמורה, מדאיגה, כל הסליים האלה אינן אומרות שום דבר. אח"כ נמסרה הודעה שנית. החומרה בעניין - וזה לא סוד, אני אגיד זאת היום בפומבי - החומרה בעניין היא שהאמריקנים לא חיכו עד שהנשיא יקבל את מכתבי האישי, שעל באתו הם ידעו מראש. וכעבור כמה שעות הם לפתע מסרו הודעה אחרת, חמורה, לא צודקת, אנאקספסבל, אנג'סטיפיבל. לפתע פתאום הם אומרים, גילינו שנשק אמריקני היה מעורב (כאילו הם פלו זאת ממקורותיהם. אנו הודענו להם על כך) ואנו נכדוק את ישראל לא הפרה את ההסכם על שימוש בנשק רק לצרכי הגנה. על זה ודאי יהיו דיון ודברים בקונגרס.

היו דברים מעולם - גם תחת ממשלתנו רגם תחת ממשלתו של יצחק רבין. פיטר, מי שהיה נציג "טיים מגאזין" בארץ הרבה שנים, הוא שמסר את ההודעה הראשונה, הוא שמסר את ההודעה השניה. ואנו יודעים שבינתיים היו כל מיני משאים-ומתנים בין החוגים השונים.

נוצרו בווינגסטון שתי אסכולות: האחת האומרת שישראל צודקת ולא יכלה לנהוג אחרת. השניה האומרת שצריך לגנות את ישראל ומה שהיא עשתה יביא למתיחות בעולם, ומה יגידו?

כדי לקמץ במלים - כל זה ערכי-הסעודית, עם הפטרודולרים שלה. מה אפשר לעשות? גם באמריקה יש לזה השפעה. לפי הידיעות שלנו, הסעודים מחזיקים בבנקים האמריקניים 130 מיליארד דולר. אז אפשר להכין שזה חשוב למישהו, ויש לובי פרו-סעודי די חזק.

הייג כל הזמן נהג בסדר גמור, ונאמר לי גם שהנשיא הוא בסדר גמור, למרות שבוש הופך עולמות. אז יצאה ההודעה השניה, והיא באמת לא טובה. אני הערתי בשמים לפנות בוקר את אפי עברון ובקשתיו בבוקר להכריז להייג שבישראל מוחים מהאחריות על עצם העובדה שהאמריקנים, בידעם כי מכתבי האישי אל הנשיא ריגאן עומד להגיע, לא חיכו לרגע שהוא יוכל לקרוא את מכתבי ואת הסברי, וכבר יצאו בהודעה שניה. אני בקשתיו לשאול את הייג: מה היית אתה אומר אילו ראש ממשלת ישראל היה מקבל הודעה שבדרך נמצא מכתב ממזכיר המדינה אליו, והוא היה למרות זאת מקבל החלטה מדינית בכיוון כלשהו לפני שהיה קורא את מכתבך? לא היית מוחה על זה? מדוע לא חיכתם למכתב? אתם יכולים גם לא להתחשבג בו, אבל קודם כל שהנשיא יקרא. זה באמת עוול, אין שום ספק בכך.

היום בשעה שש בערב זימנו מסיבת עיתונאים לאומית ובינלאומית ואנו כולנו נאיה שם, ואת זאת אני אגיד בפומבי. אין לי שום סבה להוריד ראש בפני אף אחד, ואין לי שום סבה להתנצל. כשאפי דבר אתי אחמול בשעה שמונה, הוא אמר: ברגע זה המכתב כבר מתפענח וכעבור חצי שעה כבר אטלפן לבית הלבן. אבל הם לא חכו עם ההודעה השניה עד שיקבלו את המכתב.

מדינת ישראל
אושר מס' 19
צנזור לעיתונות

נחשף / בלמ"ס

לשכה הפרוטוקולים	
דף 12 מתוך 21 דפים	
עו"ת 5 עותקים	

סודי

ועדת החוץ והביטחון

9.6.81

רה"מ מ. בגין:

קרנסטון הוא יחד אתנו בלי שום סייג. אבל העיקר הוא הודעתו של ג'קסון. יש ד פרסטיד'ה עצומה. הוא אמר: ישראל צודקת, היא לא יכלה לנהוג אחרת. אז יהיה קרב בסנאט, יהיה קרב בבית-הנבחרים, ויש שתי אסכולות. לדעתי, יש לנו סיכוי שיד יידינו תהא על העליונה.

יתכן שמועצת הביטחון תתכנס עוד הלילה או מחר. אנו מביאים את כל המרחקים, מדרווחים לבלום, טעבירים לו את כל החומר. הוא צריך אפילו להשמיע הרצאה מדעית. ניכיר אליו גם את כל הציסטין מדבריו של סדאם הוכיח, מה שהוא אמר שהכל מופנה רק נגד ישראל. הדי הוא אמר זאת בפירושו: למה האיראניים פגעו בור? הוא לא מרפנה נגדם, הוא מרפנה נגד ישראל. מה זאת אומרת מרפנה נגד ישראל? אם המדובר הוא באמת רק על הפקת הסמל, כיצד התחמל מרפנה נגד מלטה? ויש עוד ציסטין. אז כל זה נספק לבלום, ויהיה קרב גדול.

האמריקנים אמרו שהם לא יודעים איזו החלטה התגבשה. אם תהיה החלטה הריפה נגד ישראל - הם יצביעו נגד. אבל אם תהיה החלטה מתונה - לא יוכלו להצביע נגד. אז עלינו להתפלל שתהיה החלטה הריפה? אינני יודע.

אני אומר שגם אם תתקבל החלטה, וגם אם האמריקנים יצביעו בעדה - אנו נישאר בחיים. אבל אם חו"ח היה נשאר הכור הזה - רכיס באתנו לא היו נשארים בחיים. אם לא עכשיו, אז בעוד שנתיים-שלוש-ארבע שנים, עם לא חי על זמן שאול.

אני רוצה עוד להסביר להכריז שזה היה מטש הרגע האחרון. שמעתי את ה"כ אבא אבן אומר שיעולה בזאת היה צריך לעשות אחרי הבחירות. עם כל הכבוד, אני לא הביןתי מה לבחירות ולפעולה הזאת. אם אתם רוצים לשאול, אתם צריכים לשאול את המזכרת, את מפקד חיל האו"ק לא אותי. אני לא מבין זאת. העניין הוא של כור חס, שלא נוכל לפוצץ אותו, כי אם נעשה זאת אז הדינאמיקות תכסה את כל איזור בגוד ותפגע במאות אלפי אנשים, נשים וילדים. מי היה מסבל דבר כזה על עצמו? אני לא. אף אחד, שום ממשלה, גם לא ממשלה הראשונה של שמעון פרס, לא היתה יכולה להתחיל להפציץ את הכור כאשר הוא חס.

לכן היתה החלטה, ביצועה נדחה מספר פעמים, היו בעיות, היו מסורלים, לא אכנס לפרטים. כל החלטה היתה צריכה להיות מינימום לטובע ימנם, כי החלטנו לכצע רק ביום ראשון, כדי שהצרפתים לא יפגעו. הצרפתים אמנם נהגו אתנו כעניין זה בנוולות, אבל אנו לא רוצים לפגוע בהם. לכן הנחנו שכיום ראשון הם לא יהיו שם ואמנם ההנהה הוכחה כנכונה.

עד כאן התגוררת הבינלאומיות. אני חושב שהטיבותי לשאלתך בפרוטרוט ובהבהרה.

לשאלת ה"כ טולידאנו - לאבקשנו שום רשות מארה"ב. (ש. טולידאנו: לא דברתי על בקשה רשית - אמרתי הסכמה כשחיקה).

לא דברתי על עניין זה עם ארה"ב. אסור היה לנו לדבר אתם. א) אנו מדינה ריבונית ולא המדינה ה-51 של ארה"ב. יש לנו סודות צבאיים שלנו שאנו לא מגלים אותם לאיש (אלא אם כן מביאים אותם לפני הוועדה הזאת...), והאמריקנים באמת לא ידעו שום דבר. ב) מה שלא היו אומרים לנו האמריקנים, ואנו היינו מבצעים - האחריות היתה נופלת עליהם. העולם היה אומר באמת: האמריקנים ידעו, משמע שנתנו לישראלים אור ירוק. והאמריקנים פוחרים מפני הביטוי הזה "אור ירוק" פחד מורה. רק תוכיה שלא נתנו לנו אור ירוק. כך שלא דברנו אתם, לא הטלנו עליהם שום אחריות. האחריות היא שלנו. החיים הם שלנו - האחריות היא שלנו. לא היה לנו שום קשר לאריקה. הם לא ידעו מאומה. כדיעבד הם שמעו מפני. ויהושע שגיא ספר לנו בישיבת הממשלה איך הוא הודיע לנספח הצבאי ואיך ההוא התרשם. זה היה סיפור יוצא מן הכלל, אבל לא כדלעיל. אוחו, לכן אני נמנע מלספר אותו פה.

מדינת ישראל
אושר מס' 19
צנזור לעיתונות

נחשף / בלמ"ס

לשכת המרוטוקולים	
דף 13 מחיר	דמים
עוהק	מחיר 5 עוהקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

רה"ט פ. בגין

מצרים - אני נפגשתי עם הנשיא סאדאת ביום חמישי באופירה. שוחחנו על הרבה נושאים והסדרנו הרבה נושאים. אפילו ברמד לא אמרתי לו דבר על העניין הזה. עוד פעם, אילו הייתי אומר לו, ונניח גם אם לא היה מגיב בכלל, האחריות הייתה נופלת עלינו. העובדה שנשיא מצרים היה יודע על מעורר מיוחדת כזאת, אפשר לקרוא לה גם יוצאת דופן - הרי הוא בקנוניה, הרי הוא נושא באחריות. או אני אטיל עלינו אחריות זו?

שנית, אני אלך לגלות סוד כגוס כזה לאדם לאא מחוץ לאלה שאריות לדעת עם כל הכבוד, אולי עליו אני יכול לסמוך, אבל האם אני יכול להיות בטוח שהוא לא יספר זאת לסגנו וזה לא יעביר זאת לעיראק? ואז העיראקים מתכנס לבחורים שלנו? זה היה ענינה הסר אחריות לו הייתי מספר לו או שהייעץ אחר.

עם סאדאת דברנו על לבנון; דברנו על עוד נושאים בינלאומיים; דברנו על המטר הדין על הכוח הרב-לאומי. עובדה שהוועדה הצבאית לא דחתה בטוב מניס ואופן לבוא לירושלים והעניין עמד להתפוצץ. אנו אמרנו: אם לא ירושלים, אין מו"מ. והנה עם הנשיא סאדאת דברתי וסיכמתי משהו בנתי דקה שהם כן יבואו לירושלים וינהלו כאן מו"מ, אבל יישנו באכדיה. מה עשו אלה? הם לא שמעו בקולו ואמרו: לא רוצים לבוא. ואנחנו אמרנו: ראש הממשלה הסדיר את העניין עם הנשיא. והמצרים אמרנו: אין לנו שום ידיעה על כך. אבל כעבור יום כבר ישנו טעם, בודאא כבר קבלו על הראש, והם כבר באים, והם כבר באים לירושלים. במש מתחננים שיתנו להם לפחות יום אחד של דיונים באכדיה, כי הם נורא עייפים מהנסיעות הלך ושם מירושלים לשפלה וחזרה בכל יום.

אינני יודע איר שר החוץ הסדיר אתם את העניין, אבל המו"מ בעיקרו יהיה בירושלים, והם יישנו באכדיה. זה מתחיל השבוע. הם ביקשו: תבוא לקהיר. אמרנו: לא, באלה רבתי. התור שלכם לבוא אלינו. אבלנו מנהלים את המו"מ בירושלים והנשיא כך הסכים במפורש במשך שתי דקות: יעברו בירושלים וישנו בתל אביב. זה היה הסיכום שלו.

דברנו על נושאים כאלה. דברנו על לבנון. דברנו על שדה עציון. זה באמת דבר חשוב כשביל אל-על. אם ב-26 מאפריל נפנה את עציון, כלומר כשיהיה כבר כוח רב-לאומי מופעל כמה שבועות - אז מטוסים ינחתו מכל רחבי תבל בעציון ויביאו תזרים לאילת. זה רק 25 ק"מ. וזה לא הוסכם בקמפ-דייוויד. לא צננו מה שאמר דיניץ. הוא לא יודע מה הוא שח. יש סעיף בחוזה השלום המוכר על אפשרות שימוש על ידי כל העמים, אבל לא כתוב שם דבר על ישראל. אז אני אמרתי: על יסוד הסעיף הזה, בואו נתחיל באומות שלנו, והוא מינו הסכים. אבל מעניין איך הוא הציג שאלות: הדגל - יהיה שלי? - יהיה שלך; הריבונות תהיה שלי? - תהיה שלך; ואתם תנחתו שם? - כן.

ואח"כ בפגישה עם משלחת אנשי אופירה, הוא אמר: כביש אופירה-אילת יהיה שוקק אוטובוסים, הלךך ושוב. אני לא השתתפתי בשיחה ביניהם בגלל סיכות של טקט. אמרתי: לכם יש תביעות משלכם, אחס רוצים להשאר פה. אני ראש הממשלה, אני חייב לקיים את תנאי חוזה השלום, דברו אתו בלעדי, ואני יצאתי. אבל הם יצאו די שבועי רצון. לכן, לא התייעצנו לא עם אמריקה, לא עם מצרים. אסור היה לנו לעשות זאת. כל האחריות היא עלינו, ואנו מקבלים החלטות בסמכותנו הריבונית, וכך נעשה גם בעתיד.

אשר לפרטום - אני תמה על עצם השאלה. מה, אנו פועלים כגנבים בלילה? אנו מפציצים כור אטומי. היודנים גילו אותנו כבר מזמן, הסעודים כבר גילו אותנו מזמן, אז אנו צריכים להחריש? לא היה שום דבר שמנע מאתנו בשעה שבע-שמונה בערב, לאחר נחיתה כחורינו בעציון, לפרסם הדעה צבאית על כך שאנו עשינו זאת. אלא מאי? מה, אנו במחתרת? גם במחתרת נו מודיעים, אחרי הפעולה כמובן. מה היה לנו להסתיר פה? היה הנימוק הרמטכ"ל והוא שכנע אותי ואח כל הממשלה, שהיות והעיראקים עדיין לא יודעים - למה לנו להודיע? הם היום מבולבלים, למה לנו להודיע היום?

חשף / בלמי"ס

מדינת ישראל
אשר מ"ס
12
צנזור לעיתונות

לשכת הפרוטוקולים	
דף 14 מתוך 21 דפים	
עוקף מתוך 5 עותקים	

-סודי-

ועדת החוץ והביטחון

9.6.81

דח"מ מ. בגין:

אולי במשך הלילה הם כבר יעשו כל מיני הכנות לפעול נגדנו? לכן החלטנו לחכות לאיזה שהוא פרסום מצד אחד, ואת זאת קיימנו. אנו היינו מוכנים לחכות כל הלילה, עד הבוקר. אבל עזריאל טלפן אלי בשתיים לשלושים, על כך שבשתיים הייתה הודעה ברדיו רבת-עמון, שמטוסים ישראליים התקיפו את הכור באטומי בעיראק, אני בקשתי לפרסם בשעה שלוש את ההודעה שהייתה מוכנה אצלי מראש. אבל הקשבתי בשלוש לרדיו ולא שמעתי זאת. הייתי חמה מאד, רציתי להתקשר אל אורי פורת, קצין יחסי הצבא שלנו ולשאול: מה קרה? מדוע לא שידרו? אתה הרי סלפנת אליהם. עוד אני מחונן לחייג, בא טלפון אחר, אני מרים את השפופרת, ושומע: מי מדבר, הרוד? זה היה עגנאל בן אחתיו העובד ברדיו. והוא שואל: זה נכון? ודאי נכון, אמרתי, מדוע לא שידרתם בשלוש? הוא אומר: לא יכולנו לזהות את קולו של אורפ פורת והחברים השבו שזו מהיחה ולא האמינו. כל זה גם לאיחור ההודעה לשעה ארבע.

היינו מוכרחים להסביר בהודעתנו גם את העיתוי, כי אם היינו מסתייגים עד שהכור היה חם והיינו יוצאים להתקפה, היינו עלולים למגוע במאות אנשי צבא, ואת זאת אנו לא רוצים. האם הסברה כזאת לא מביאה בברור לעם ישראל? האם היינו צריכים לחכות שהוא ייצר פצצות אטום ויהיה סכנה קיומית לעם ישראל? העולם התרבותי, העם היהודי, דעת הקהל הנאורה, היו צריכים לשמוע מישראל למה עשינו דבר כזה. למה פתאום מפציצים כור אטומי במדינה זרה? אני חושב שהסברנו, ועוד נוסיף להסביר. היום בשעה שש יהיו כל העיתונאים, הן מבחוץ והן מישראל, ואנו כולנו נשיב לשאלותיהם.

ב. הלוי:

אני רוצה לברר את ראש הממשלה ואת הממשלה ואת צה"ל. את הממשלה, על קבלת ההחלטה האמיצה והתאבדות הזאת, על הוראת הביצוע; ואת צה"ל על הביצוע המעולה, שלו היה אחוז אחד פחות היה יכול להכשיל את הפעולה. זה סימן השלמות של הביצוע וזו האחריות שבדבר.

מה היינו אומרים היום אילו היה קורה לנו חו"ח מה שקרה לארה"ב באיראן? הביצוע הכושל שלהם, שלא יכלו לשחרר את בני-הערובה שלהם, ואיך ירדה קרנה של ארה"ב בעולם; וכיצד לעומת זאת עלתה קרנה של ישראל, גם אם מחקיפים אותנו באופן מדיני או באופן דיפלומטי; אבל אני חושב שקרנה של ישראל עלתה, כפי שעלתה באנסבה, ואולי עוד יותר.

לדעתך, כולנו חייבים עתה להדגיש שישראל בודקת; שזה לא עניין של התנצלות; אנו לא צריכים להתגונן. כמו שעשינו את הפעולה הזאת על דעת עצמנו בתוך החלטה חופשית, כך גם ההתמקח הזאת יכולה לעמוד. וזה לא עניין של איזה סעיף בחוזה, על שימוש בנשק אמריקני. זה דבר הקיים בכל העולם, דבר יסודי ביותר: "הבא להרגך - השכס להרגו". זה ישנו בכל השפות בעולם. ואם מדברים היום במקום כלשהו על החוק הבינלאומי, אין כאן שום הפרה של חוק בינלאומי כי זוהי הגנה עצמית נגד השמדה. אנו צריכים להגיד: מה אחס רוצים, שקודם ישמידו אותנו ואח"כ אנו נפנה למוסדות בינלאומיים?

ומכאן כמובן בולטת הצביעות של כל אלה האומרים את ההיפך אלה האומרים שכור זה לא היה מכוון נגדנו, שהוא לא היה מסוכן עדיין, שהעיתוי לא היה נכון. כל כך קל להוריד את מסווה הצביעות הזאת, שבאמת כל המכונה שלנו צריכה לעבוד. אני יודע שמכונת התעמולה שלנו היא חלשה, אבל לפחות שאנו, חברי הכנסת, חברי כל המפלגות, נהיה מאוחדים בעמידה על צדקתנו. אין זה עניין של עיתוי זה או אחר, אלא דבר המלך, הדבר החשוב הזה.

נחשף / בלמ"ס

מדינת ישראל
אשר מ"י 19
צנזור לעיתונות

לשכת הסרוטוקולים	
דף 15 מתוך 25 דפים	
עוֹתָק	מתוך 5 עותקים

- סוד -

ועדת החוק והנכסחון

9.6.81

ב. הלוי:

לפי דעתי, צריך לבדוק שהיינו, שהתפטרנו מהכור הגרעיני הזה. הוא הושמד. אנו הצלחנו. כמובן שכל אחד יכול לשאול: מה יהיה בעוד שלוש שנים? הם יכולים הרי בינתיים להתחזק שוב. אבל הרי כאלה הם היינו. כבר שלושים שנה ויותר שכל פעולה צבאית מוצלחת, תמיד יכולה להוריד נשק חדש ואמצעים יותר חזקים. אבל מתוך זה אנו חייבים לעשות את אשר נדרש מאתנו כרגע זה. ולפי דעתי אנו חייבים להסיר את מסוה הצביעות העויינת, ואנו צריכים לעמוד בדרך-המלך, באופן חופשי, על צדקתנו.

י. בן-מאיר:

אדוני היו"ר, ראשית, אני כמובן מצטרף לכל הכרעות שניתנו כאן לרמטכ"ל, לחיל האוויר שמפקדו נמצא כאן, ולחיללים האלמונים שלא שומעים בדרך כלל את שבחיהם, אבל כמי שהכר בוועדה משנה המיוחדת לשירותים ועוקב אחרי הדברים, גם אחרי ראש אמ"ן וראש המוסד - גם החליטה המודיעין, הצבאית והאזרחית, שבלי עבודה הנמליט שלהם זה לא היה ניתן להיעשות. זו פעולה שהצליחה, וברור שעצם הצלחת הפעולה המורכבת והמסוכנת כל כך שבוצעה במלואה וגם הצליחה ב"ה כולם לחזור בשלום - זה הישג בלתי רגיל שיש להעלותו על נס ולתת יישר-כוח גדול על דבר זה.

אני פונה אל עצמנו, אל כולנו: למען ה', הפרידו את הנושא הזה מהבחירות, הוא לא קשור בבחירות, אין לו זכר של קשר לבחירות. אני שמח לציין שרוב מפקדיהם אחת או שתיים, ראשי רוב המפלגות ציינו ושיבחו את חיל האוויר ואת העבודה ולא קשרו זאת לבחירות. אני מאד מצטער על כך שנאמר פה שלא צריך היה לעשות זאת לפני הבחירות אלא אחרי הבחירות. מה זה שילר?

אני יכול להוסיף מלה נוספת, שלא צריך לפטור זאת לבחירות, כדי שמישהו לא יוכל להגיד בהו"ל שמנהיג זה או אחר קשר זאת בבחירות. ומי שעוסק בהסברה, גם לא כדאי לעשות זאת, כי העם לא יסלח למי שינסה לעשות זאת ולא תהיה מכר הועלת. לכן, למען ה', לא לחזור לעניין זה כקשור לבחירות. אל נעשה זאת.

אני חושב שהמשלה עשתה טוב שהודאה היתה הודעה של המשלה ולא של דובר צה"ל. קראתי כעתון שהסבה היתה החלטה כזו ברורה, בגלל החלטות מדיניות. ברור שהיו יתרונות לו יכולנו לא לקחת את הקרדיט הזה על הפעולה הזאת, אלא להשאיר זאת באויר. אבל בימינו, עם האינפורמציה המעודכנת, לא היה יוצא מזה שום דבר. הירדנים היו אומרים, הסעודים היו אומרים, האמריקנים היו אומרים. בסופו של דבר אנו היינו נראים כמי שפועל כנגבים כלילה ולא היינו יכולים להתחמק מזה. כך שגם היינו מקבלים את האחריות וגם היינו נו גים כנגבים כלילה. אני חושב שאין דרך אחרת אלא לומר את האמת.

אדוני ראש המשלה, מה היה השיקול לא לפגוע גם במתקן השני? אני רואה בו לא פתוח סכנה לעתיד. הרי אפשרות השימוש בכור, כפי שהוסבר כאן, היא בשתיים: ניצול האורניום עצמו, אותם 70 ק"ג, שזה דבר חד פעמי, וכמו כן שימוש באורניום כדי באמצעות מתקן הפרדה ליצור פלוטוניום.

זה שיקול טכני, שהיינו צריכים להגדיל את מספר המטוסים ולתקוף שני יעדים. מינימום 8 מטוסים עם 16 טון פצצות, לפי החישובים שלנו צריך כדי להרוס את הכור העיקרי. מתקן הפרדה בלי הכור הוא חסר-...
רא"ל ר. איתן:

כפי שהוא היום, הוא גם חסר הועלת. צריכים להתקין בו התקנות נוספות כדי להפריד בו את

מתקן הפרדה צנטרופוגאלי לא נזקק לאורניום מועשר. אבל זה לא מתקן צנטרופוגאלי, אלא מתקן הפרדה רגיל, ואז צריך להקדיש בכור או להפריד שם ובלי הכור העיקרי אי אפשר לעשות זאת.

חשף / בלמי"ס

מדינת ישראל
אשר מ" 19
צנזור לעיתונות
ל ר. איתן:

לשכת המרוטוקולים		
דף 16	מתיך	דמים
עוֹתָק	מתיך 5	עוֹתָקִים

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון
9.6.81

י. רבין:

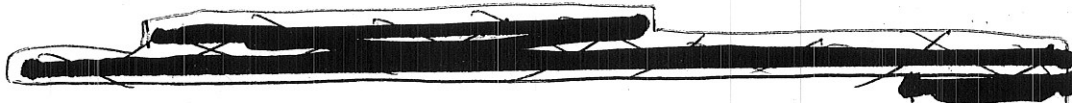
אני מצטער שלא קבלנו הערכת אמ"ן מה האפשרויות לתגובה צבאית?

רא"ל ר. איתן:

אתה יכול לכלול זאת במסגרת השאלות.
ראש אמ"ן דבר-על שלוש אפשרויות לתגובה: טילי קרקע-קרקע, טרטרי בינלאומי, הפצצות.

י. בן-מאיר:

הפעולה המדינית: מועצה הבטחון, ועידת טרי-החוץ הערביים, מסע מדיני נגד ישראל בעולם ככלל ובארצ"ב בעיקר. אני מבין שנערכות, וצריכות להערך, פעולות ככל האמצעים כדי לגבש את החזית, ביהודי בארצ"ב, להסביר את העניין.

יש גם אפשרויות אחרות, כאשר אני מניח שעושים הכל כדי לקדם פני כל דבר כזה שיכול להיות גם כעבוד מספר ימים או שבועות.

אני כבר שמעתי אחרים בהודעה העיראקית, שהם כמובן לא ינסו את ענין הגרעיני וילחצו על הצרפתים לביצוע מהודש. אני חושב שזה מה שהם יעשו וינסו לזרז את זה ככל האפשר. יכול להיות שזה ענין של שלוש שנים. נכון אמר ראש הממשלה שמספר שנים בחיי עם זה לא משמעותי. צריך להערך כבר עכשיו - ואני פונה בך בעיקר לראש המוסד - כדי לקדם אפשרות שהם יתחילו לבנות בחדש, שיהיו לנו באמת גם אופציות אחרות. כי קשה לחזור על פעולה חד-פעמית כזאת. עלינו לנסות למנוע זאת גם בדרכים אחרות, יותר "מסודרות", ואם נעדר מהיום - אני מקווה שנקבל תגובה למשיה.

ז. שובל:

אני כמובן מצטרף לברכות למבצעים. בהקשר לזה, הערה קצרה - שהצלחה התחשפה הזאת מוכיחה עוד פעם את החשיבות של העליונות הטכנולוגית של מדינת ישראל. ואני מקווה שכל המשלה בשנים הקרובות תחזור ותעודד את הפיתוח הטכנולוגי שלנו כפי שמדינת ישראל זקוקה כדי לשמור על עליונותה. (פ. גרופר: לא לקצץ במקצים הבטחון). זה לא רק מקצבים הבטחון.

איך אנשי המודיעין בכל זאת מסבירים שהירדנים, שידעו על הפעולה זמן רב קודם, ואולי גם הסעודים, לא דיווחו לעיראקים? (רה"מ ב. בגין: זה כואב מאד למלך, זלמן).

העיתוי - ולא בהקשר לבחירות: מהי חיל האוויר היה מוכן מבצעה לבצע את הפעולה הזאת? האם רק עכשיו או לפני חודשים או לפני ארבעה חודשים? אני לא נובע כאן בהחלטה המדינית מהי לעשות זאת, אבל מבחינה מבצעית? (רא"ל ר. איתן: בנובמבר).

האפשרות שהכור יהודש - אני חושב, אדוני ראש הממשלה, שיש היסוס סיכוי בצרפת, על ידי הסכרה אינטנסיבית, בגלל ההתקוממות שיש בצרפת וההתנגדות שיש שם בכלל לכורים אטומיים, בכלל למנוע שהצרפתים יבצעו את מה ששאסון אמר שיעשו.

ברדיו נמסר שרבים משלי הממשלה התנגדו. (רה"מ ב. בגין: "רכילאס". אתה יודע מה זה? אני בכונה אומר "רכילאס" ולא "רכילות"). (פ. גרופר: העמולה בחירות מרושעת). (רה"מ ב. בגין: אריק שרון מעולם לא שלח לי שום מכתב התפטרות; ויורם ארידור לא התנגד. זו טחם רכילאס).

לשכת הפרוטוקולים	
דף 17	מחיק
דפים	מחוק 5 עותקים

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

ז. טובל:

אחרי שלגמרי מקובל עלי שאי אפשר היה להביא נושא כזה לוועדה החוץ והבטחון לפני המעשה, האם לא כואבי שמתוך הוועדה הזאת, כשם שיש ועדות משנה מצומצמת שמחן לא הודלף עד היום מעולם שום דבר, עד כמה שידוע לי - שתהיה ועדה מצומצמת מאד, שאם המשלה תמצא לנכון להורעץ בה, אולי תודיע לה לפני כיצוע מצעוים?

פ. גרופר:

הסביר לנו גם מדוע כל חברי הוועדה יסמכו על שלושה חברי ויזה מצומצמת? מה הם

ז. טובל:

למה אתה כותב על ועדות כאלה בנושאים אחרים? הדרך הזאת קיימת, אני לא מחדש פה שום דבר.

היו"ר מ. ארנס:

זה לדעתי נושא לדיון בקדנציה הבאה. מי שיישאר בכנסת, יוכל להעלות זאת.

מ. חריש:

שאלה אינפורמטיבית: (א) אני לא יודע אם שמעתי נכון את ראש אמ"ן.

אלוף י. שביא:

אמרתי עד אינטרברו.

מ. חריש:

והעניין היה תלוי בערפחים מבחינת ההפעלה?

אלוף י. שביא:

הכור היה צריך להיות כבר מוכן. אבל הם לא היו שם, כתוצאה מזה שבזמן המלחמה הם התפנו לצרפת. הם חזרו בחזרה לפני כמה חודשים והתחילו לשקם הכל בחזרה. הלחץ העיראקי היה להפסיק כמה שאפשר יותר מהר, כעוד שהצרפתים אפרו ששכנית הם לא מסוגלים.

רא"ל ר. איתן:

העיראקים להצו על יוליי.

מ. חריש:

אבל בלי הצרפתים ניתן היה להפעיל?

אלוף י. שביא:

אני לא חושב.

מ. חריש:

לאור זאת, אני שואל את ראש המשלה: אתה שיבחת מאד את מיטראן פעם אחר פעם, כשהוא נבחר והיום כפעם נוספת (רה"מ מ. בגין): אנחנו גם ידידים אישיים, משנת 54) האם בין הפעולות המדיניות לאחרונה, עוד לפני פעולה זו, היה מאסך למגע עם המשל החודש בצרפת כדי למנוע את המשך האספקה הצרפתית, לאור ההצהרות של מיטראן בזמן הבחירות?

רה"מ מ. בגין:

החשובה שלילית. לא יכולנו לעשות שום מאמץ. שמענו את הודעה מיטראן ששימחה את לבנו, ואנו החלטנו כבר לפעול. מה יכול היה מיטראן לעשות? יתכן שאני אכתוב לו מכתב אישי, כמו לריגאן ולסאדאת, אבל זה יכול לחכות עוד כמה ימים.

מ. חריש:

אם העולם הערבי עושה מאמץ לדרו את תהליך הפצצה האטומית, מה לוח הזמנים שהם יכולים לקדם כדרכים אחרות? האם בהערכות אלה יש לנו חששות על לוח זמנים יותר מהיר מאשר בתכנית הצרפתית?

כפי שהבינותי, הניג היה מהמתנים את התגובה, ובכל זאת ההודעה החריפה נעשתה מהסטייט דפרטמנט שהייג הוא הממונה עליו. מה קרה פה בין השלב שהייג מול בוש מיתן את העמדה, לבין העובדה שהסטייט דפרטמנט יצא בסופו של דבר עם עמדה יותר חריפה? האם היחה הכרעה כורג

מ. מ. בגין:

אני חושב שהשיבותי בנושא זה. בסטייט דפרטמנט עצמו יש שתי אסכולות.

חשף / בלמ"ס

מדינת ישראל
אשר מסי
צנזור לעיתונות

לשכת הפרוטוקולים	
דף 18 מתוך 25 דפים	
עורך	מתוך 5 עותקים

-101-

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

מ. חריש:

אני הבינתי שהייג מטונה ישירות---

רה"מ מ. בגין:

הייג מטונה, אבל כל אחד הוא ארון לעצמו. אתה לא יודע את המטען האמריקני?

יש כאלה בסטייט דפרטמנט הטוענים שחביב הוא בין אלה האומרים שאני הוא המקור לצרות כמזרח התיכון. ואילו אסכולה שניה אומרת שאסד ולא אני הוא מקור הצרות במזרח התיכון. אני בקשתי להתקשר עם חביב ולשאול אם זה נכון, אם הוא אפסד אמר כן. הוא יצא ככליו. הוא כתב לי מכתב שזה שקר וכזב, וכי מעולם לא היתה לו דעה בזאת. הוא השתמש במלים: אני לא אתן ידך לפגוע בראש הממשלה. אבל מישהו שיקר והדפיסו זאת בניו-יורק והמערכת העתיקה זאת מטעם.

האחראי. הוא הייג אבל הוא כעל-כית מוגבל. בסטייט דפרטמנט יש עוד רחוקים ממנו, עוד סימל קארטר, עוד מימי ג'ונסון, והם אנטישמים מובהקים. הייג לא, הייג מתנהג כלפינו בצורה יוצאת מגדר הרגיל.

מ. חריש:

מה בריוס היתה הודעה הירשניס? מאיפה הם זאבו את האינפורמציה שלהם? האם הם הוציאו את ההודעה בלי תיאום עם העיראקים?

ז. ורהפטיג:

אני חושב שבמערכת המדינית הקשה שהעמוד לפנינו, בקודת הטובה ביותר שהדגיש ראש הממשלה ושריף להסכירה יותר, היא שזו היתה הטאנסה האחרונה להחליט את הכור לפני סכנה של קרינה רדיואקטיבית. כי לו היינו מתכנסים עוד זמן מה, יתכן שהיינו משהגעת ועודמים זאת, אז היה אסון בכלל, ויתכן שלא היתה לנו בכלל אפשרות לפעול. לכן את זאת צריך להסביר גם כמורעצת הבטחון ואולי כדאי, אדוני ראש הממשלה, שתשלה גם בזה שברעיוני שיעמוד לעזרת כלום ויסביר בקודה זו, שזה היתה בחודש האחרון לפני השעה המכריעה.

לאור המרות טענו המטוסים שלנו, עם השוואה לבאב-אל-מנדב וללוב - מה אעז יכורים ללמוד מה.

רא"ל ר. איתן:

מרחק של 1,000 מ"מ, עם הנאי סיטה כאלה, הכעיה היא גובה סיטה. אם היו טסים בגובה, אפשר היה להוסיף 50% לטווח. אבל בגלל זה שטפו נמור, הלור וחזרה, זה הטווח המקסימלי של מטוסים כאלה עם טסטון כזה, 2 טון כל אחד, בלי תדלוק. (ח. כר-לב: חזרה גם כן טפו נמור?) חזרו גבוה, אבל בקטע מטושים טפו נמור.

ז. ורהפטיג:

לראש אמ"ן - האם יודע לנו מה התגובה האיראנית לפעולה, אם בכלל היתה תגובה כזו? בינתיים מאשימים אדום שהם שיתפו פעולה אתנו.

רא"ל ר. איתן:

ז. ורהפטיג: היום יש ידיעה בעתונות - אני לא יודע אם זה עיתוני מכרז - על חתימת הסכם על שני כורים לאנרגיה אטומית בין מצרים וארה"ב. האם יש קשר?

רה"מ מ. בגין:

לא, המסלחה האמריקנית יושבת שם הרבה זמן. אין שום קשר. חתמו על ההסכם. גם אנו יכולים אילו היינו מקבלים את התנאים, לחתום על הסכם כזה,

ז. ורהפטיג:

היום הופיע ברדיו ידיעה שד"ר הרדוח למכתב האיום שלו בהתפטרות, הוא כפה על הממשלה את החלטה, היתה לנו כבר בעניינים כאלה חחרות בין שרים, כדי לא לתת להבנים את העניין למים עכורים. על כך שכל המבצע הזה הוא מבצע של אריק שרון, היתה לנו כבר בעניינים כאלה חחרות בין שרים, את המבצע.

מדינת ישראל
אשר מסי 19
צנזור לעיתונות

נחשין / גמ"ס

לשכת הפרוטוקולים		
דף 19	מתיך 25	דמים
עותק 5 עותקים		עותק

-100-

ועדת החוץ והבטחון
9.8.81

מי כפה? מי יכול לכפות בכלל?

רה"מ מ. בגין:

איש לא יכול לכפות החלטה כזאת.

היו"ר מ. ארנס:

יש שני ספרים המוכיחים שמישהו אחר עשה את השלום עם מצרים - וסלחנו.

רה"מ מ. בגין:

אפשר לסלוח בשנפגעים, אבל לא בשפוגעים במשנהו אחר, כי אז המים הם די עכורים.

ז. ורהפטיג:

היות והחלטה זו לא באה לא מהוועדה ולא מתוערר אלא מהמשלה, כדאי לראש המשלה

י. בן-מאיר:

יתן לזה תשובה.

אני חושב, אדוני ראש המשלה, שצריכה להיות הצדה תגובה לענין זה. אם לא התיה תגובה, זה

ז. ורהפטיג:

לא כדאי.

הדבר כל, כבר היתה תגובה בשמונה ביוקר, שפעולם לא שנה לי אריק מכתב התפטרות ככל

רה"מ מ. בגין:

שלב מסלבי הדיון הזה. כבר הסודיע על כך בופיע כשקדן. ועכשיו צריך לסקול מה לעשות עם המליון. אני לא יודע מי המוליק, אני גם אינני רוצה להוסיב עתונאים בבית הכוהר. אבל על פי חוק יסודי הכנסת, אפשר את מר שיפר לתבוע לדון, כי יש כתוב "גילויים ופרסומים אסור". הגילוי נעשה על ידי המדליק אבל הפרסום נעשה על ידי עתונאי. עצם הפרסום של מר שיפר, אפשר לפי החוק לתבוע אותו לדון.

ז. ורהפטיג:

בכר זאת, אני חוזר על בקשתי שתהיה לזה תגובה. אני יודע מהפרסום איך הצביע שר

פלדני ואיך הצביע שר אלמוני. אני, למשל, הייתי רוצה לדעה איך הצביעו עוד שרים.

רה"מ מ. בגין:

אפשר לשאול אבל אי אפשר לקבל תשובה. אחר לתגובה, אתייעץ עם חברי.

המשלה הזאת, רבותי, מקבלת החלטות באורח יצוקרטי. פירוש המליט האלה הוא או על ידי הסכמה כללית או על ידי הצבעת רוב. אין שום הכדל בין שני השיטות. לא חשוב כלל אם ההצעה מתקבלת על ידי רוב. הרוב המחליט, מחליט בשם המוסד כולו ואז זו החלטה המשלה ולא צריך ככלל לחטט בזה איך הצביעו. ואם כולם יחד הצביעו, זה משנה? ואם חלק הצביע בעד וחלק הצביע נגד? אם היה רוב - הרוב החליט. אני צריך להצביע לכם בהסודיה מה נתקבל ברוב של קול אחד? הרפובליקה הצרפתית הוקמה ברוב של קול אחד; ראשו של לואי ה-16 הוסר בקול אחד. ולהכדיל - "הכנייה לדורות" של בן-גוריון נתקבלה אף היא ברוב של קול אחד, חמישה נגד ארבעה. רוב הוא רוב. נניח שמישהו התנגד. יש לו זכות לעשות זאת. מה זה נוגע להחלטה המשלה? היתה החלטה המשלה כולה ומאז המשלה החליטה באוקטובר או בנובמבר לעשות זאת - הענין עבר לוועדת שרים לעניני בטחון, ושם היה דיון אחר דיון מה לעשות, מהי לעשות ואיך לעשות, עד שעשינו.

ז. ורהפטיג:

אם כמה שעות אחרי שפעולה מצליחה, מפרסמים איך הצביע זה ואיך הצביע זה, אין לך דבר

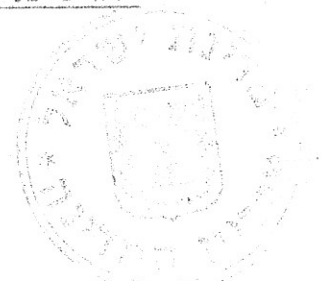
שפל מזה.

רה"מ מ. בגין:

אני מודה, אני מסכים, זו שערוריה, אין שום ספק בזה.

מדינת ישראל
אוסר מסי 19
צנזור לעיתונות

נמסר / בלמי"ס

מדינת ישראל
אשר
במחוקק
תקן את הכותב
בהתאם לתיקונים בגוף הדין
מסי 19
עמותה לשיקום ומשקמת

החשן, גמ"ס

לשכת הפרוטוקולים	
דף 20 מתוך 25 דפים	
עותק	מתוך 5 עותקים

-107-

ועדת החוץ והבטחון
1981

אני רוצה להצטרף למיטב הכרבות לממשלה ולצה"ל.

ג. גרופר:

אשר לפרסומים שהיו נקשר לצורת הדיון וההצבעה בממשלה, אני חושב שזה דווקא לכבוד לממשלה, שבעניינים כה קשים ובהחלטות כה קשות, יש בעד ויש נגד ויש הססנים. אני חושב שכך צריך להיות בכל חברה מתקנת. זה לא פה אחד. אנחנו לא צבא סיני. אבל זה שזה הודלק, זה דבר לא טוב. ואם זה מרגזם, ואם זה סוחר את האמת - אני חושב שהפעם כן צריך להגים נגד העתונאי הפרספור העתי.

שאלה שנשאלה כבר ע"י ח"כ שובל - הירדנים והסעודים ראו אותנו וסקרו. הרי חו"ח היו יכולים לעשות לנו צרות רבות. האם אפשר להסביר להם שיש שתיקתם?

בזמנו הסבירו לנו בוועדת החוץ והבטחון את טיב האף-15, את טיב האף-16. אולי היה כדאי עכשיו לטווע מנפנף חיל האוויר האם אמנם זה שציפיתם מהמטוסים האלה כתמלא והאם הסי ענו על כל מה שהשבתם על סוג המטוס הזה?

ש. פרס:

אני כבר בירכתי את צה"ל, כבר בירכתי את חיל האוויר. אני באסה הנשב שזה היה מבצע מזהיר ואני מצטרף לדברי הרמטכ"ל שזה היה 100%. אין הרבה עמים שבסובלים לבצע דבר כזה. מבחינה זו אין יחודי שלא התגאה ביכולה שנתגלחה.

עכשיו אני ארצה בהחירות רבה מאד, מפני שאני פוחד בכל זאת שהדברים יורדו מהרועה. אני אמרתי שאין בדעתי להסביר על הפערכה הכדינית של הממשלה ולכן גם לא התחתי ביקורת שבדרך אחרת הייתי מוהת. אולם, אני מקווה שדברי ככל זאת יישארו במסגרת הרועה.

מבחינת העיתורי: אני רוצה להבהיר שאף אחד מאתנו מעולם לא ישלים עם נשק גרעיני בידי עיראק. לא זה הנושא השנוי במחלוקת. ולא רק בידי עיראק, אלא בידי כל מדינה ערבית בלתי אחראית. אני גם אינני מתרשם מה-אנ.פי.טי. אמרתי זאת גם למיטראן. אם מדינה אינה מסירה בשלום, אין ערך להתייטה על האמנה. זה כמו שמוסלמי ארוק יגיד שהוא מאמין ברוחמה אבל לא כאללה. קודם כל השלום, אח"כ יתר הדברים.

אם הצדפתים אמרו שלפני אוקטובר אי אפשר להפעיל את הכור, אני בטוח אם אפשר היה להפעילו באוקטובר. אני יודעים את הצד הסכני. כלומר, היה לנו זמן יולי, אוגוסט, ספטמבר לבצע פעולה זו, בהעדר אלטרנטיבה אחרת ולא היו מוכרחים לעשות זאת דווקא עכשיו.

מדוע לא עכשיו? לדעתי, אפשר היה וצריך היה לגייס את מיטראן לנושא זה.

[Redacted section]

כך שלדעתי - א) היה צריך להפגש עם מיטראן. לי היו שתי שיחות מאד יסודיות אחר כענין הגרעיני והוא אמר לי שהוא התחייב שיעשה הכל כדי לעקר את הצד הצבאי.

[Redacted section]

לשכה הפרוטוקולים	
דף 21 מתוך 21	דפים
עורך	מתוך 5 עותקים

- 10 -

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81
ש. פרס:

לפי דעתי אפשר היה להגיע עם הצרפתים להסכם על הפסקת משלוח אורניום מועשר בעל הרגה צבאית. לי אין ספק בזה. אילו היינו חיים חיים יותר נורבליים, ואילו לא הייתה מערכת בחירות עכשיו, אני הייתי בא אליך ובמקד רשות לנסוע למיטראן ולדבר איתו על זה. אבל הסמתי לעטות זאת כי חשתי שבדרי יודעו טוב כשייכנסו למסגרת הריכוף הפוליטי הכורך במערכת הבחירות.

אני מצוכנע שצריה היה לדבר איתו, אני מצוכנע שאפשר היה להגיע איתו להבנה. ואני גם מבחתי לך את המכתב כיום שנודע לי בעיקרית לבצע את הפעולה, ה-10 במאי, שהיה יום הבחירות בצרפת. אני מבחתי שהיינו עושים את השגיאה הקשה שכתולן. אני מבחתי לך את זה.

אני לא יודע אם המכתב עשה או לא עשה את שלו. אני בכל אופן הקפדתי על כל כללי הסודיות המקובלים במקרה הזה ואני מבחתי שהעניין לא בוצע באותו יום. אני רואה חשיבות רבה מאד שצרפת של מיטראן בנושא זה תעמוד לימיננו לאורך כל הדרך. ואפשר היה לתכות עוד שבוע או עוד שבועיים להגיע להבנה פוליטית עם צרפת של מיטראן, צרפת הרוציאליסטית.

ב) במחירה העיתוי היה גרין למדינת ישראל להיות עוד שיקור אחד - שליחותו של פיליפ הכיב. פעולה כזאת מסכנת את שליחותו, לא באשמתו, לא באשמת האמריקנים אלא בתגובה הערבית. ואנך נמצא את עצמנו הקועים בנושא הטילים. זאת אומרת, נצטרך אח"כ ללכת גם לשילום מבחינה צבאית, כי אני אינני רואה עכשיו אפשרות לפתור זאת בצורה מדינית דיפלומטית. וכשאנו נלך לטילים בדרגה שניה אחרי הפצצה הכור - ההסלמה בשטח היא כבר גבוהה מאד. כי ברור שפנולנו לעשות או את זה קודם, או את זה קודם, על כל ההשלכות והמסקנות. לשל, לפגוע קודם בטילים ואח"כ בכור, נראה לי יותר הגיוני. אז אם אין זמן - אין זמן. אבל לפחות לפי מיטב הכרתי וידיעתי, יש זמן.

ג) הדרך הלא פלוטוגנית אינה פשוטה. כדי שהעיראקים יעשו נשק גרעיני מאורניום מועשר, הם צריכים לסלק את הצרפתים. כאשר יש שם פחה משלוח אחד ואז הייתה פורצת מיד שערורייה חמורה. התמונה אז הייתה לגמרי שונה, כי הצרפתים לא נותנים להקרין את האורניום והעיראקים חייבים להחזיר את אורניום לצרפת כאשר אינם יכולים להוריד לבד את החלק הצבאי.

לכן יש לי ערעור כבד מאד על העיתוי. אני לא אשמע אותו ברבים, כי יש עכשיו בעיה מיזונית ולכן גם נמנעתי מלבקר פומבית וגם נמנעתי מלהסכים בשיחה איתך, מטעמים אלה. (רה"מ מ. בגין: לא ביטאת הסכמה, לא ביטאת התנגדות) לא כיטאתי הסכמה כי אינני מסכים. לא ביטאתי התנגדות, כי אינני רוצה להכביד. אני צופה מערכת קשה מאד, שאינני יודע עדיין את כל היקפה, שאינני יודע עדיין את כל משמעותה. אבל כאן כפנים לפחות אני יכול להסביר את דבדי.

כאמור, אני מכרך את צה"ל ואת היל האויר. אין ספק שישראל לא צריכה להשלים עם אופציה גרעינית צבאית במדינה ערבית. על זה אין הילוקי דעות. אבל על דרכי הפעולה, על העיתוי, על העדיפות - יש לי ערעור כבד והרבה יותר מזה. חודה.

רה"מ מ. בגין: אני מבקש רשות להעיר לסענות ראש האופוזיציה: אם אדוני רוצה להתחיל להפריד בין המחליטים לבין המבצעים - כל הכבוד, יעשה כן. אם הוא רוצה לכרך את צה"ל, לברך את היל האויר ולא את האזרחים שהפעילו את צה"ל ואת היל האויר עפ"י הקונסטיטוציה של מדינת ישראל - מותר לעשות זאת. (ש. פרס: זה לא עניין של ברכה. אני מערער על ההחלטה).

מי שכמוך עושה הפרדה כזאת בין ממשלה ובין תקן את הכותרת א - יעשה זאת. אני לא חושב שבימים עברו מישחו הרשה לעשות הפרדה כזאת, בהתאם לתיקונים בגוף הידיעה

נהנשף / בלמ"ס

לשכת הפרוטוקולים
דף 22 מתוך דפים
עורך מחוק 5 עותקים

- 107 -

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

רה"מ מ. בגין:

ובייחוד בימים בהם הסדרה של מר שמעון פרס היה ראש הממשלה ושר הבטחון.
 (ש. פרס: אתה ערערת לכיוון אחר. אתה לא הסכמת לשביתת הנשק, אתה לא הסכמת להסכם הפרדה). מה אתה מנהל אתי עכשיו העמולה בחירות?
 (ש. פרס: אתה לא הסכמת לכיוונים מסוימים ואנו לא מסכימים לכיוונים אחרים).

ניפגש בטלביזיה, אתה האמר את דברך, אני אומר את דברי, והעם יסתכל ויפנה.

אתה רוצה הפרדה כזאת? ימים חדשים באו? היתה הפרדה כזאת. הוסיפו לברך את צה"ל ואת חיל האוויר - כל הכבוד, אני אשנה מאד.

מה ע ניין מישראלן לכאן? הוא בלאו הכי אמר את שלו במערכת החירות. זאת יאמר לנו גם עכשיו אינני יודע. אתה רוצה לנסוע למישראלן? אני לא הייתי מתנגד. הנה אתה נוסע עכשיו לראות את סאדאת. אז תסע לשלום. אתה יכול גם היום לנסוע למישראלן. אבל השאלה היא אחרת: מטרת שמעון "עד אוקטובר", אתה קבעת לך שיש זמן. קודם כל, יושב פה ראש המוסד. אני מבקש את מליחתו של יהושע שגיא, ירדני הטוב: הוא עצמו לא פסק לומר לי קודם כל יולי, אח"כ בא ואמר "יתכן שיש זמן עד ספטמבר"; מעולם לא הוזכר אוקטובר. הוא יושב פה, הוא יכול להכחיש את דברי. והרמטכ"ל אמר לי, ובדוק: העיראקים לא פוסקים ללחוץ על המוסמים הצרפתים שהתפעל יהיה "אופריונל" עד יולי. ועדיין אין יולי, ואנו לא יכולים לדעת מה מחרת שם בין העיראקים ובין הצרפתים. עם לא פסקו להשפיע וולחוץ עליהם יתחיל יוסדר וייגמר עד יולי. זאת אומרת בערך עור שלוש-ארבעה שבועות.

האם על יסוד זה אנו יכולים בעניין הייס ומורה כשאלה קיומיה של האומו, להרשות לעצמנו לחכות עד אוקטובר? וכינתיים לסותח עם מישראלן? שיגיד כך או יגיד כך? הרי יש לו ממשלה דמוקרטית, הוא צריך להתיעץ עם השרים שלו. אנו לא יודעים הלוחים של ממשלה דמוקרטית? ואז לפתע פתאום הכור יהיה חם, עד שהוא בכלל מוזנז משהו, ואתה נותר פעור-פה ולא יכול לעשות שום דבר.

יש הסכמה בינינו שאי אפשר היה לפתוח שם בהמצעה גדולות אם תכור היה חם, בגלל הסכנה של דדיואקטיביות קטלנית על כל בגוד. הרמטכ"ל אומר זאת. הוא איש, מפקד צבא, לא היה מסכים לפעולה כזאת, וזה עלול היה לירות בעור כמה שבועות.

אז אנו יכולים לסמוך על שיחה עם מישראלן? והוא היה נותן תשובה במקום? לא. הוא היה אומר: הן לי לבדוק, הן לי להתיעץ. והראיה ששר החוץ שלו אמר את ההיפר: נמלים את ההסכם עם עיראק.

פיליפ הכיב - אתה יודע את המצב.

אחרי הביקור בריאד הוא בא ואמר לי: נכשלתי, לא השגתי שום דבר. נכון שריגאן שבח אותו עד לב השמים, שכאילו הוא הציל את האיזור ממלחמה. זה לא נכון. האיזור יגל ובלחזה בגלל שתי סבות פשוטות: אנו לא רוצים מלחמה וסוריה פוחדת מפני מלחמה עם ישראל. אנו לא פוחדים, אנו לא רוצים בה, אנו שונאים מלחמה, אנו לא רוצים קרבנות. אמרתי זאת כבר עשרות פעמים. אתם לא רציתם להאמין שזוהי השקפתי האמיתית ולכן ניהלתם תעמולה שברגע שבגין יגיע לשלטון - מיד תפרוץ מלחמה, סתם כך. היא לא פרצה כמשך ארבע השנים האחרונות.

אשר אשר לשליחות הכיב, הוא עצמו אמר:

נכשלתי. אני הייתי צריך גם לנחם אותו. אמרתי לו: לא אתה נכשלתי - מישוהו אחר נכשל. אתה השתמשת בחמרוניס מזהירים ממש בין כוירות, דמשק וריאד. אבל שום דבר לא עזר. הסוריים הודיעו שלא יזינו אפילו טיל אחד. שיש להם זכות ללכה עם הטילים, והוא לא יכול היה לעשות דבר. אח"כ שלחו את רפעת לריאד ושם ישב יום וחצי וחזר, וחביב לא קבל ממנו אפילו שום ידיעה שיש בשביל מה לבוא לדמשק. עכשיו הוא מחכה ברומא לידיעה מריאד, אם בכלל יש איזה שהוא יסוד לחדש שליחותו.

אז אנו צריכים עכשיו, כאשר יש בעיה קיומית

לעמנו, לא לעשות את המוטל עלינו ולחכות עד שחביב יביא לנו - מה? את

מדינת ישראל
אשר מסי' 19
צנזור לעיתונות

לשכת הפרוטוקולים	
דף 23 מתוך 28 דמים	דף
מתוך 5 עותקים	עורך

- סוד -

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

רה"מ מ. בגין:

הוא יוצא את הטילים הסוריים? הוא לא מסוגל להוציא אפילו חצי טיל בשליחותו. הרי יש לנו כל האינספור מציות. אנו הסכמנו בגלל סנה פשוטה - אנו יכולים להשמיד את הטילים במער שעתיים, ואני אומר זאת עוד פעם. אבל אנו לא אצים לזה, מדוע שבכל זאת, אולי, אולי, רצה ענין של מדיניות, רצה ענין של מעמדה של מדינת ישראל, ואולי כל השבועות האלה שיבחה אותנו ויש לזה הסיבות.

אבל לו הייתה סכנה לענין, לא היינו מחכים, לא היינו מחשבים עם פילים חביב. נכון, זה קצת מקשה על תצלומים אבל הם נעשים ואנו יודעים בדיוק איזה מצאים ה-פי.אל.או. יש קשיים מסויימים - מחברים עליהם. הם לא יכולו להשאר עם זמן רב. ואם חביב יבוא עוד שבוע, אומר לו: הזמן הולך ונגמר, ודע לב לאס לא תביא תוצאה - כפי שהוא אמר לי; וחברים צריכים לדעת איך הוא עצמו מפרש את המושג של סטטוס-קוו-אנסה. הוא משמש ב"אנסה", אחרים לא זוכרים ואומרים סטטוס-קוו. אבל זה לא סטטוס-קוו הידוע במדינת ישראל, א לא סטטוס-קוו-אנסה. אנסה מדוע? הטילים בלבנון לא היו - טריה להוציא את כולם. על הגבול לבנון-סוריה היו רכוספו - אלה שהיו יושארו, אלה שנוספו יש להוציא. לא אני אמרתי זאת, אלא הוא אמר לי שיגידו להם: במער חמש שנים אתם לא יודעים בטילים כתרן סוריה קרוב לגבול עם לבנון נגד סטטוס-ישראלי. אתם חייבים לתת עכשיו התחייבות שלא תפעילו אותם גם בעתיד. זה לא היה הנאי שלי, כאילו אני הצגתי הנאי הרש. זה היה הפירוש האותנטי לגמרי של פילים חביב.

אני אמרתי: יחידי, אני מסכים אתך במאה אחוז. זאת בא-ת המושג סטטוס-קוו-אנסה.

מהר-ענין - עדין לדעת. לא היו שם סורים

ואסור להם להיות שם.

זהלה - מה יש סיכור. קודם כל יש להסיר את המצד מזחלה. הוא דבר עם סרקיס שייכנס עבא לבנוני ויצאו הפלאנגיסטים שופנסו. יש שם שני סוגי פלאנגיסטים - אלה שהם זחלאים מקומיים וקבלו נשק מבאסיר ואלה שבאו מחוץ לזהלה. אז גם סרקיס וגם הסורים יודעים שייצאו. אמרתי לו: כענין זה דבר עם הנורצרים. מה שהם יסכימו, אנו נקבל. אם יסכימו להוציא כוחותיהם, 800 בחורים לוחצים מזחלה ושיכנס הצבא הלבנוני הרשמי - אנו נקבל זאת. אנו לא צריכים לנהל על זה מו"מ. זה לא ענינו. הטילים זה ענינו. הר צנין זה ענינו. ואם כמוני דואה בזה סכנה בטחונות לישראל אם הסורים יתשלטו על לבנון.

אז זהו הפירוש האותנטי של חביב. בטטה זה הוא הטיג משהו? שום דבר. על זה לסמוך וכינתנים לא לעשות פעולה שפירושה סכנה קיומית, כאשר אח"כ נעמוד בפיות בעוריס ולא נוכל לעשות שום דבר, משום שהכור יהיה חם? זה יכול להיות כעבור שבוע, זה יכול להיות כעבור חודש, זה יכול להיות כעבור ששה שבועות.

(ש. פרס): זה לא ויכוח תיאורטי. אם הצרפתים אומרים שהם לא יכולים להשמיד את הכור עד ספטמבר).

מה ההבדל? אנו מספלים בזה כבר למעלה משנה. אני חי עם זה ביסוריים. אני מתעורר באמצע הלילה והושב: ריבוננו של עולם! מה יהיה עם הילדים שלנו בעוד כמה שנים? שום דבר לא נוכל לעשות צאצא אז. והאכזר הזה מעיראק, שמבראק עצמו ספר לי שכאשר הוא בקר אצלו, הוא עם את אקדחו על השולחן. מבראק אמר לו: מה אתה עושה? אלה הם הילדנו. הוא רצה את טובי חבריו בפורס כדי להשתלט. ואם הוא אמר שכל זה מופנה נגד ישראל, ושמאבדאן הוא ילך לירושלים או ליפו? להאמין לו שהוא לא רוצה לעשות זאת? והוא יכול לקנות את כל הידע ואת כל המומחים. היום יש לו צרפתים ואיטלקים, מחר יהיו לו גרמנים ואחרים. כי, רבותי, קונים בכל העולם. הוא יפתח נשק אטומי. אנו צריכים לשבח ולהכרות? אנו מנוכחמך מחלבטים בכעיה. יכולים לדחות עוד שבוע, עוד שבוע. אנו התחשבנו מה בבחירות? הרי דווקא מבחינת הקריירה המדינית שלי, שמתי את כולה על כף המאזניים. הו"ח נתאר לעצמנו שהפעולה נכשלה, שמטוסים נפלו - אני מתאר לי מה אנשים היו אומרים בישראל, אני מתאר לעצמי את הדיבורים על קלות-דעת, על שליחת אנשים למות. כמו שהיו אומרים ליצחק רבין אילו אנסבה הייתה נכשלת. אבל היות והצליח - היום אני קורא על זה מודעות בעתונות, כן מקשר עם הבחירות.

נחשף / בלמי"י

לשכת הפרוטוקולים		
דף	24	מתיך
דמים		
עווק		מתוך 5 עווקים

- סוד -

ועדת החוץ והבטחון

9.6.81

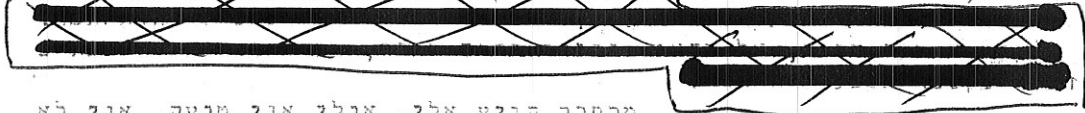
רה"מ מ. בגין

לכן, לא הבינתי - מה זה שייך לבחירות?
 אתמול הופעתי כרדיו במשך עשר דקות. הזכרתי בחירות? אז זה קשר יש לזה עם בחירות? אני אומר לכם: לילות קשים עברו עלי, יסורי נפש ממש, מה יהיה עם הילדים שלנו למען ה'. אינכם מבינים את רגשותי? אתם מכירים אותי כבר שלושים שנה בכנסת. אינכם מבינים שאני רואה לנגד עיני את שני האחיזים הקונים שלי שנרצחו ואת כל הילדים בישראל? שם היה צקלון ב', גם פה זה רעל, רדיואקטיבי. למען ה', אם בעינין כזה לא נעמוד יותר, מהי באיזה ענין כן נעמוד יחד? כמה פעמים אנו עמדנו יחד? הזכירו פה את בן גוריון. אני הושטתי לו יד בשנת 56, וזה נכון שהוא מסר לי אינפורמציה על מבצע קדש עוד לפני שמסר לממשלה. אבל היה לי היסוס? איך הלכנו לממשלה הלאומית? כי היתה סכנה. עכשיו בדיעבד צריך ראש האופוזיציה להגיד שהוא לא מסכים לפעולה או לעיתוי שלה? הוא יכול לומר, הוא בן-גוריון, אבל כר צריך להיות? כל... הכסור לסכמים לחיל האוויר, אבל איפה התריסנות?

האמריקנים לא ידעו על טוס חילוקי דעות בתוך הממשלה. הדולר הוא שהודיע לאמריקנים, הוא שהודיע לעיראקים, הוא שהודיע לצרפתים. זה סמיר הנסוקרטיה. סמיר מופרז אבל צריך לשלטר.

לכן, שמעון, לא נדקת. סלח לי מאד. עשינו זאת בעיתוי המתאים, בעיתוי הנכון, יותר לא יכולנו לחכות. והיות רכבה שלוש פעמים דחינו זאת, אחר לי הרמטכ"ל, וזה נגע ללבני: אנחנו משבעים את חיל האוויר שלנו. יושב פה מפקד חיל האוויר, הוא שומע זאת פעם ראשונה, אולי הוא תלונן בפני הרמטכ"ל. הוא אסר לי 4 אנו שבועים את חיל האוויר. אסכיה מדוע? פעמיים ניהנה ההוראה לבצע, ואז חיל האוויר שלה את המטוסים לעציון כיום שני, והם עמדו שם כיום שני וכיום שבת וכיום ראשון. עמדו להתריא. מינהלים ניהנו להם גם הוראות מה לעשות. זה כמה עשרות אנשים ולכל אתר יש אשה ואולי בחורה. יש גם סכנה של טפטפת, כאחר הימים באמת בא אלי מוסה גור ואסר לי: כל העם מדבר על פעולה נגד הכור. מאין לקח ידיעה זו אינני יודע. אני לא דברתי אתו. אני רק סיפרתי לו דבר שהוא לא ידע עליו, שעזר ויצמן רצה לזרוק אותו מיד אחריו פרטום הראיון המפורסם שלו בידיעות אחרונות, שלפני סאדאם בא תנוה נרמית. אז אסר לי עזר: הוא לא יכול להיות רמטכ"ל עוד 24 שעות. אני אברתי לעזר: אני לא מסכים שרמטכ"ל יעזוב את הצבא כזוהי. הוא יבטור את שירותו. וכך באמת דאגתי לכבודו - גם בגלל ירושלים, גם בגלל היותו רמטכ"ל. והוא נשאר עד היום האחרון והחלף עם הרמטכ"ל דהיום. אולי רפול איחר בכמה חודשים לקבל את הכהונה, אבל מוסה סיים את תפקידו בהונתו. כשסיפרתי לו את זאת, הוא פקח זוג עיניים: מעולם לא שמעתי על כך. אסרתי לו: עכשיו אתה יודע. אבל מה פתאום הוא מדבר אתי על פעולה בכור האטומי? מאין הוא יכול לדעת? האם בזכות היותו רמטכ"ל לשעבר? כל הכבוד לו, אבל זה בכלל עניינו? אם אני הייתי לשעבר, הייתי בא למישהו ונותן לו עזרה? מי שמקבל את האמון - הוא מנהל את הענינים, ומי שכבר עזב את כהונתו, הוא יכול לכתוב ספרים, ולא כל פעם לבוא ולומר: חנו לי אינפורמציה, דברו אתי, התייעצו אתי. איפה יש דבר כזה בעולם?

אתה, ח"כ שמעון פרס, לא הוזמנת אלי לפני ארבעה-חמישה חודשים? לא סיפרתי לך הכל? כפי שאמרתי, כצדק - לא הבעת הסכמה, לא הבעת התנגדות.

מכתבך הביע אלי. אולי אני טועה, אני לא זוכר שהזכרת שם את ה-10 במאי. אני שמתי את המכתב בכיסי, כי חששתי פן מישהו יקרא אותו, והיות והחלפתי חולצה הוא עכשיו בביתי. אתה מסביר במכתבך שפעולה כזאת לא תמיד פותרת את הבעיה אלא לפעמים מדרבנת. האריך לא הזכרת, עד כמה שאני זוכר, אבל אנדוק, המכתב אצלי בבית.

לשכת הפרוטוקולים		
דף 25	מתיך 25	דמים
עוהק		מחוק 5 עותקים

-100-

ועדת החוק והבטחון

9.6.81

הה"מ מ. בגין:

כדי שמעון לא יוכל לומר שאני מדבר חצי אית כשאני אומר שהוא רק זבל את הדו"ח ולא אכר מלה - עובדה היא שלפני כמה שבועות הוא התנגד לזה, ואכרתני זאת אש כרדיו. ה פרחי גם שאלה לי מכתב והביע התנגדות, אכר שלא רצוני.

נורי ורכותי, אני את פעם לא בקשתני מכם שום בקשה בקשר למה שנקרא קונצרט לאומי. קונצרט לאומי בא מן הלב, מרצון חופשי. אינני יכול לכפרה זאת. או שזה ישנו, או שזה איננו. אני רק רוצה להשאיר כחלל האויר שאלה:

אם בעניין כזה, שאתם יודעים את משמעותו ואת הסכנות הכרוכות, ואת ההתנגדות על מדינת ישראל מכל עבר, אנו כולנו לא נעמוד יחד ולא נדחה התקפה מרושעת ומסורשת ובלתי צודקת בעניין כל כך נכון - מהי נעמוד יחד? הישאר השאלה הכורית.

היו"ר מ. ארנס:

הודה, אדוני ראש הממשלה. בקצות, עוד כמה דקות.

יש לפנינו כמה הצעה החלטה שאני מקווה כי תקבל את אחת על ידי כל חברי הוועדה:

ועדת החוק והבטחון של המנסה במליטה פה אכר להעביר כרבתה הנאמנה לרנטס"ל, לראש הוועדה, לראש אכ"ן, לספקד ח"א ולפיקודות, אכר השתתפו כמנסה ובכיווע הפעולה המוצלחה של המנסה עבור הברעיני בעיראק.

הה"מ מ. בגין:

אולי להוסיף שהוועדה סכנה חמורה לישראל

היו"ר מ. ארנס:

אנו נוספים את המליטה: "שהוועדה סכנה חמורה לישראל".

אני רוצה - ואני מקווה שזה יהיה בשם הרוכ המכריע של הוועדה - לברך גם את הממשלה ואת ראש הממשלה על החלטה שהם קבלו. לדעתי, זה היתה החלטה הכרחית ולא היתה יכולה להתחבל כל החלטה אחרת על-פי הנכונים האובייקטיביים. יחד עם זאת, היתה דרושה מדה לא מבוטלה של אומץ-לב כדי לקבל החלטה זו, ומדה לא מבוטלת זו לא היתה חסרה.

עד כאן.

מהר התקיים ישיבה הוועדה בשעה חשע בנוקר, בהשתתפות שר החוק. בשעה אחר-עשרה ישיבה נוספת של הוועדה, בנושא ההתיישבות היהודית בחברון.

(הישיבה נפתלה בשעה 13.20)

מדינת ישראל
אושר מטי' 19
צנזור לעיתונות

נחשן, מ. ז. ז"ל

